

BURMISTRZ ZATORA

**PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO
DO
PROJEKTU ZMIANY MIEJSCOWEGO PLANU
ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO GMINY
ZATOR DLA OBSZARU PODOLSZE**

(WYŁOŻENIE DO WGLĄDU PUBLICZNEGO)

Instytut Rozwoju Miast i Regionów

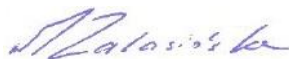
Kraków, kwiecień 2026

ZESPÓŁ AUTORSKI PROGNOZY:

mgr Janusz Komenda

mgr Magdalena Zalasieńska

dr inż. Ilona Morawska

Kierownik Zakładu

Dyrektor Instytutu

mgr Janusz Komenda

dr Wojciech Jarczewski

Spis treści:

1. Wstęp – podstawa formalna opracowania prognozy oddziaływania na środowisko	5
2. Zakres prognozy oddziaływania na środowisko	5
3. Główne cele prognozy oddziaływania na środowisko	6
4. Powiązania formalne i merytoryczne prognozy oddziaływania na środowisko z innymi dokumentami	6
5. Zastosowane metody przy opracowaniu prognozy oddziaływania na środowisko	8
6. Propozycje dotyczące przewidywanych metod analizy skutków realizacji postanowień projektowanego dokumentu oraz częstotliwości jej przeprowadzania	9
7. Ocena możliwości oddziaływań transgranicznych w wyniku realizacji postanowień projektowanego dokumentu	10
8. Charakterystyka stanu środowiska obszaru zmiany planu	11
9. Istniejące problemy ochrony środowiska istotne z punktu widzenia realizacji postanowień projektowanego dokumentu	27
10. Identyfikacja czynników mających wpływ na środowisko, dobra materialne i dobra kultury	33
11. Ocena potencjalnych zmian stanu środowiska obszaru gminy w przypadku nierealizowania postanowień projektowanego dokumentu	34
12. Ocena uwzględnienia przez projektowany dokument celów oraz sposobów ochrony środowiska ustanowionych na szczeblu międzynarodowym, wspólnotowym i krajowym	35
13. Kierunki zmian w zagospodarowaniu terenów w wyniku realizacji postanowień zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego gminy Zator dla obszaru sołectwa Podolsze	36
14. Przewidywane, znaczące oddziaływania na środowisko w wyniku realizacji postanowień zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego	43
15. Przewidywane oddziaływania wynikające z realizacji zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego na Obszar Specjalnej Ochrony Ptaków Natura 2000 „Dolina Dolnej Skawy” (PLB 120005)	52
16. Przewidywane oddziaływania wynikające z realizacji zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego na pozostałe obszary i obiekty podlegające ochronie na podstawie ustawy o ochronie przyrody	59
17. Rozwiązania eliminujące, ograniczające lub kompensujące negatywne oddziaływania na środowisko	59
18. Propozycje rozwiązań alternatywnych do zawartych w projekcie zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego	60
19. Wnioski złożone do prognozy oddziaływania na środowisko	61
20. Streszczenie	61

1. Wstęp – podstawa formalna opracowania prognozy oddziaływania na środowisko

Konieczność opracowania prognozy oddziaływania na środowisko dla miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego lub jego zmiany wynika z zapisów art. 46 ustawy z dnia 3 października 2008 roku o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko, (Dz. U. z 2024 r., poz. 1112 z późn. zm.) który mówi, że takie dokumenty jak miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego lub ich zmiany wymagają przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko oraz z art. 51 cytowanej ustawy, zgodnie z którym organ opracowujący projekt takiego dokumentu sporządza dla niego prognozę oddziaływania na środowisko.

Równocześnie zgodnie z art. 53 wymienionej wyżej ustawy opracowujący prognozę oddziaływania na środowisko wystąpił o uzgodnienie zakresu tej prognozy do Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Krakowie oraz do Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Oświęcimiu.

2. Zakres prognozy oddziaływania na środowisko

Zakres prognozy oddziaływania na środowisko wynika z zapisów art. 51 i 52 cytowanej powyżej ustawy oraz z opinii uzgadniającej zaproponowany przez organ sporządzający niniejszą prognozę, wydanej przez Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Krakowie (znak OO.411.3.52.2022.AZ z dnia 15 czerwca 2022 r.) oraz przez Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Oświęcimiu (znak ONNZ.90830.37.1.2022 z dnia 8 czerwca 2018 r.).

W związku z powyższym niniejsza prognoza została opracowana zgodnie z zaproponowanym oraz uzgodnionym zakresem i z układem treści według art. 51 cytowanej ustawy.

Zakres przestrzenny analizowanego projektu zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego gminy Zator dla obszaru sołectwa Podolsze obejmuje cały obszar miejscowości Podolsze w gminie Zator w jej granicach administracyjnych (1082,83 ha). W związku z tym zakres przestrzenny niniejszej prognozy generalnie pokrywa się z zakresem zmiany planu, z uwzględnieniem potencjalnych oddziaływań wykraczających poza granice miejscowości Podolsze.

3. Główne cele prognozy oddziaływania na środowisko

Formalny cel opracowania prognozy zawarty jest w art. 46 i art. 51 ustawy z dnia 3 października 2008 roku o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko, ponieważ zgodnie z zapisami tego dokumentu, aby przeprowadzić procedurę strategicznej oceny oddziaływania na środowisko projektu zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego gminy Zator dla obszaru sołectwa Podolsze koniecznym jest opracowanie prognozy oddziaływania na środowisko skutków realizacji ustaleń zawartych w tym projekcie zmiany planu.

Celem ideowym opracowania prognozy jest wykazanie, w jakim stopniu idea zrównoważonego rozwoju, a w tym ochrona środowiska zostały uwzględnione w projektowanym dokumencie i jakie mogą być konsekwencje tak negatywne jak i pozytywne dla środowiska w wyniku realizacji działań zawartych w projekcie zmiany planu.

Celami pośrednimi opracowania prognozy są:

- ocena możliwości oddziaływań transgranicznych;
- ocena potencjalnych zmian stanu środowiska gminy;
- identyfikacja obszarów objętych przewidywanym, znaczącym oddziaływaniem na środowisko i jego elementy składowe;
- zaproponowanie rozwiązań, które zapobiegałyby, ograniczały lub przyrodniczo kompensowały negatywne oddziaływania na środowisko;
- propozycje rozwiązań alternatywnych do zawartych w projekcie zmiany planu.

4. Powiązania formalne i merytoryczne prognozy oddziaływania na środowisko z innymi dokumentami

Oczywiste są powiązania formalne niniejszej prognozy z projektem zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego gminy Zator dla obszaru sołectwa Podolsze oraz z obecnie obowiązującym Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Zator. W szczególności, w przypadku przedmiotowego projektu planu miejscowego, istotne znaczenie ma Zmiana nr 3 Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Zator, przyjęta Uchwałą Nr LXVII/473/24 Rady Miejskiej w Zatorze z dnia 23 stycznia 2024 roku, a więc już po podjęciu uchwały o przystąpieniu do sporządzania tej zmiany planu miejscowego. W zmianie tej wprowadzone zostały nowe kierunki zagospodarowania terenów w zakresie poszerzenia obszaru powierzchniowej eksploatacji surowców (PE), oraz w zakresie zmiany przeznaczenia obszaru powierzchniowej

eksploatacji surowców (PE) na obszar działalności gospodarczej o charakterze produkcyjnym (PP) i na obszar zieleni nieurządzonej (ZW i ZW1). W związku ze zmianami wprowadzonymi wymienioną wyżej zmianą studium w projekcie przedmiotowego planu miejscowego wprowadzone zostały stosowne zmiany wynikające ze zmiany studium. Formalnie powiązane z prognozą są również takie dokumenty jak:

- uzgodnienie zakresu prognozy przez Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Krakowie;
- uzgodnienie zakresu prognozy przez Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Oświęcimiu;
- ustawa z dnia 3 października 2008 roku o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko;
- pozostałe ustawy i rozporządzenia dotyczące problematyki ochrony środowiska i ochrony przyrody;
- Strategia Rozwoju Gminy Zator na lata 2023 – 2030.

Merytorycznie prognoza w swoich treściach powiązana jest z takimi dokumentami jak:

- Ekofizjografia Gminy Zator (Zator 2014);
- Plan Gospodarki Odpadami dla gminy Zator (Zator 2005);
- Program Ochrony Środowiska dla Gminy Zator na lata 2018-2021;
- dotychczasowe miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego w gminie Zator wraz z prognozami oddziaływania na środowisko;

a także pośrednio z odpowiednimi dokumentami szczebla powiatu, województwa i kraju:

- Krajowy Program Oczyszczania Ścieków Komunalnych;
- Raporty o stanie środowiska województwa małopolskiego;
- operaty wodnoprawne do dochodzeń wodno prawnych;
- mapy geologiczno-gospodarcze, hydrograficzne, sozologiczne, hydrogeologiczne itd.;
- materiały Regionalnej Dyrekcji Lasów Państwowych, Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Krakowie, Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej w Krakowie, Państwowego Instytutu Geologicznego, Urzędu Miejskiego w Zatorze.

Dla oceny wpływu ustaleń projektu zmiany planu na cele i przedmiot ochrony obszaru specjalnej ochrony ptaków Natura 2000, **Dolina Dolnej Skawy (PLB 120005)** wykorzystano następujące opracowania:

- Wyniki Inwentaryzacji Awifauny na Terenie Proponowanego Obszaru Specjalnej Ochrony Ptaków PLB 120005 (IBA PL 125) Dolina Dolnej Skawy (Malczyk 2008);

- Waloryzacja Przyrodnicza Doliny Skawy (od zapory w Świnnej Porębie do ujścia do rzeki Wisły) (gm. i m. Wadowice, gm. Tomice, gm. i m. Zator) (Śmieja, Ledwoń, Gacek, Wróbel, Zontek 2007).

5. Zastosowane metody przy opracowaniu prognozy oddziaływania na środowisko

Przyjęte metody przy opracowaniu niniejszej prognozy były prostą konsekwencją charakteru analizowanego dokumentu. Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego lub jego zmianę sporządza się w celu ustalenia przeznaczenia terenów, w tym dla inwestycji celu publicznego, oraz określenia sposobów ich zagospodarowania i zabudowy.

Ze względu na stopień szczegółowości informacji zawartych w projekcie planu lub jego zmiany jak również ze względu na wielkość obszaru poddanego analizie gdzie są znaczne zróżnicowania w występujących problemach, konieczne było przyjęcie dla wykonania prognozy skutków realizacji ustaleń zawartych w projekcie zmiany planu tak metod subiektywnych jak i w miarę możliwości metod obiektywnych. W przypadku braku szczegółowych danych, szczególnie jednoznacznych prognoz rozwoju gospodarczego, posługiwano się metodami subiektywnymi, a więc prognozowaniem eksperckim lub wykorzystaniem podobieństw zjawisk, czyli metodami analogii, bazując na dotychczasowym doświadczeniu autorów prognozy, szczególnie w zakresie znajomości konsekwencji dla środowiska wynikających z proponowanych przekształceń funkcjonalnych w przestrzeni gminy.

Tam, gdzie dane na to pozwalały stosowano metody obiektywne, czyli pozwalające na mierzenie konsekwencji realizacji ustaleń zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego. W pierwszym rzędzie korzystano z wybranych wskaźników charakteryzujących stopień zmian, na przykład w procencie tych zmian w porównaniu do stanu pierwotnego lub przez porównanie z wielkościami określonymi normami dotyczącymi danego zjawiska czy też przez porównania z dotychczasowymi dokumentami planistycznymi.

Jako punkt wyjścia dla niniejszej prognozy przyjęto stan istniejący środowiska, zaś jako podstawowe źródło informacji na temat stanu istniejącego środowiska wykorzystano opracowanie ekofizjograficzne wykonane dla gminy Zator w 2014 roku.

W niniejszej prognozie uwzględniono również istniejący obszar Natura 2000 „Dolina Dolnej Skawy” (PLB 120005), w granicach którego znajduje się większość obszaru tej miejscowości.

6. Propozycje dotyczące przewidywanych metod analizy skutków realizacji postanowień projektowanego dokumentu oraz częstotliwości jej przeprowadzania

Omawiany projekt zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego gminy Zator dla obszaru sołectwa Podolsze zawiera ustalenia ogólne obowiązujące na całym obszarze zmiany planu oraz ustalenia szczegółowe dotyczące poszczególnych obszarów wyznaczonych na rysunku zmiany planu. Ustalenia szczegółowe obejmują podstawowe i dopuszczalne przeznaczenia terenów; parametry i wskaźniki zagospodarowania terenów; zasady kształtowania zabudowy w terenach; zasady zagospodarowania terenów i zasady ich obsługi komunikacyjnej.

Zaproponowane w projekcie zmiany planu wskaźniki ilościowe i jakościowe pozwolą określić stopień realizacji zarówno ustaleń ogólnych jak i szczegółowych i związane z tym zmiany w środowisku.

Zamieszczone w projekcie zmiany planu propozycje wskaźników są wystarczające dla celów monitorowania jego realizacji i nie wymagają uzupełnienia. Są one jednocześnie dobrym punktem wyjścia do analizy i opracowania sprawozdania z realizacji zmiany planu.

Zgodnie z art. 32 ustawy z dnia 27 marca 2003 roku o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz. U. z 2024 r., poz. 1130 z późn. zm.), co najmniej raz w czasie kadencji rady Burmistrz Gminy dokonuje między innymi oceny i analizy zmian w zagospodarowaniu przestrzennym.

W ramach wymienionej wyżej analizy powinna nastąpić ocena realizacji postanowień i zapisów zmiany planu poprzez:

- określenie wskaźników odpowiadających założonym celom;
- ocenę dynamiki zmian poszczególnych parametrów.

Proponuje się objąć analizą skutków realizacji ustaleń zmiany planu, a później „monitoringiem” określonym w art. 55, ust. 3, pkt 5 ustawy z dnia 3 października 2008 roku o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko, następujące komponenty środowiska:

- zachowanie najcenniejszych obiektów i siedlisk przyrodniczych;
- powierzchnię biologicznie czynną;
- powierzchnię urządzonych terenów zieleni i rekreacyjnych;
- liczbę obiektów sportowych;
- liczbę obiektów infrastruktury społecznej, użyteczności publicznej;
- długość sieci wodociągowych i kanalizacyjnych;
- gęstość sieci komunikacyjnej (długość zmodernizowanych ulic);

- zmniejszenie emisji CO₂ na skutek przeprowadzonych termomodernizacji, stosowania paliw ekologicznych;
- zmniejszenie ilości osób narażonych na ponadnormatywny hałas.

Monitoring skutków dla środowiska, jakie może wywołać realizacja zapisów powinien koncentrować się na następujących zagadnieniach:

- nadzorce w trakcie wdrażania zapisów zmiany planu, w celu sprawdzenia zgodności wykonywanych prac, przedsięwzięć itp. Ze środkami łagodzenia oddziaływań na środowisko, które wynikają z przepisów szczególnych;
- regularnej i okresowej kontroli oddziaływania wykonanych inwestycji na środowisko naturalne z jednoczesnym porównaniem wyników tego monitoringu z oddziaływaniami przewidywanymi w momencie przyjęcia projektu do realizacji, w tym zapisanych w niniejszej prognozie oddziaływania na środowisko.

Szczegółowe warunki monitoringu powinny być opracowywane na etapie przygotowania dokumentacji dla poszczególnych elementów infrastruktury, zagospodarowania terenu, w tym szczególnie dla inwestycji mających wpływ na środowisko. Powinny one zawierać zestaw odpowiednich wskaźników umożliwiających nadzór nad prawidłową realizacją zadania. Zbiór takich indykatorów powinien obejmować wskaźniki produktu, rezultatu i oddziaływania.

W zakresie monitoringu poszczególnych elementów środowiska odpowiedzialne są jednostki i instytucje związane z gospodarką wodną, zarządy dróg, starostwa powiatowe, urzędy wojewódzkie, a w zakresie ochrony przyrody Lasy Państwowe, Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska oraz jednostki wspomagające, zatrudniające ekspertów w dziedzinie ochrony środowiska, np. Instytut Meteorologii i Gospodarki Wodnej, Regionalny Zarząd Gospodarki Wodnej i inne.

Raporty o stanie i jakości poszczególnych elementów środowiska powinny być przekazywane do Urzędu Miejskiego.

7. Ocena możliwości oddziaływań transgranicznych w wyniku realizacji postanowień projektowanego dokumentu

Miejscowość Podolsze w Gminie Zator jest położona w odległości około 40 km – 50 km na północ od granicy polsko-słowackiej.

W granicach obszaru zmiany planu brak jest dużych zakładów przemysłowych z wysokimi źródłami emisji zanieczyszczeń do atmosfery oraz brak źródeł ścieków o znaczących ilościach i dużych ładunkach zanieczyszczeń odprowadzanych do lokalnych cieków. Obszar zmiany planu znajduje się w całości w zlewni Wisły i nie ma tu cieków odprowadzających

swe wody poza granice kraju. Ustalenia analizowanego projektu zmiany planu nie przewidują realizacji przedsięwzięć, które mogłyby znacząco oddziaływać na stan środowiska poza granicami Polski.

Nie ma, zatem podstaw do przewidywania znaczącego transgranicznego oddziaływania na środowisko w wyniku realizacji ustaleń analizowanej zmiany planu.

8. Charakterystyka stanu środowiska obszaru zmiany planu

8.1. Różnorodność biologiczna

Różnorodność biologiczna to zróżnicowanie wszystkich żywych organizmów występujących w ekosystemach lądowych, morskich i słodkowodnych oraz w zespołach ekologicznych, których są częścią. Dotyczy to różnorodności w obrębie gatunku, pomiędzy gatunkami oraz różnorodności ekosystemów. Różnorodność biologiczna nie jest sumą wszystkich ekosystemów, gatunków i ras zwierząt, roślin dziko żyjących i udomowionych, lecz jest cechą określającą zróżnicowanie między tymi taksonami i w ich obrębie. Zasoby biologiczne, oznaczają użytkowane przez ludzi komponenty różnorodności biologicznej. Wiele gatunków żyjących w naturalnych ekosystemach ma dwojaki charakter. Z jednej strony kształtują różnorodność biologiczną ekosystemów, w których żyją, a z drugiej stanowią zasób biologiczny eksploatowany przez człowieka (drzewa, zioła, ryby, runo leśne).

Struktura przyrodnicza obszaru miejscowości Podolsze jest złożona i obejmuje zróżnicowane siedliska. Wzajemny układ przestrzenny siedlisk, stopień odporności różnicuje wartości przyrodnicze i ekologiczne tego obszaru.

Zróżnicowanie przestrzenne ekosystemów występujących na terenie miejscowości Podolsze odzwierciedla strukturę użytkowania gruntów.

Siedliska najwyższego potencjału bioróżnorodności stanowią kompleks stawów rybnych w zachodniej części obszaru zmiany planu oraz dolina Wisły przebiegająca w przybliżeniu równoleżnikowo przez północne krańce miejscowości Podolsze oraz ujściowy odcinek doliny Skawy przebiegający południkowo przez wschodnią część miejscowości Podolsze. Koryto Wisły jest uregulowane i obwałowane natomiast koryto Skawy jest tylko obwałowane. Na obszarze międzywała po obu stronach koryt rzek występują zarośla wiklinowe oraz zarzewienia wierzbowo-topolowe. Walory siedliskowe doliny Wisły i ujściowego odcinka doliny Skawy wzbogacają wypełnione wodą wyrobiska poźwirowe z licznymi wysepkami. Wysokim potencjałem bioróżnorodności odznacza się także kompleks stawów rybnych w zachodniej

części obszaru zmiany planu. Występują tu zbiorowiska roślinności wodnej oraz zarośla i zadrzewienia na obrzeżach stawów.

Ekosystemy pól uprawnych i trwałych użytków zielonych są najbardziej rozpowszechnione na obszarze omawianej miejscowości. Ich potencjał bioróżnorodności jest zróżnicowany. Najcenniejsze pod tym względem są łąki wilgotne i okresowo mokre występujące w dolinach cieków wodnych. Najczęstszym typem łąk są łąki rajgrasowe występujące na całym obszarze zmiany planu. Potencjał bioróżnorodności pól uprawnych jest uzależniony od występowania zadrzewień śródpolnych i od intensywności ich użytkowania.

W terenach osadniczych występują ekosystemy silnie przekształcone antropogenicznie. Występują tu zbiorowiska roślinności ruderalnej oraz synantropijne gatunki zwierząt.

8.2. Ludzie

W granicach obszaru zmiany planu w grudniu 2021 roku zamieszkiwało około 12 % ludności gminy Zator (tabela nr 1).

Tabela 1. Liczba ludności w obszarze zmiany planu w grudniu 2021 roku.

Lp.	Miejscowość	Liczba ludności
1.	Podolsze	1444
2.	Razem	1444

Źródło: Urząd Miejski w Zatorze.

Zaludnienie w gminie Zator nie jest równomierne. Występuje wyraźna koncentracja ludności w mieście Zator (około 4000 mieszkańców). W okresie ostatnich 10 lat w gminie Zator utrzymywał się ujemny przyrost naturalny.

8.3. Zwierzęta

Przyrodnicze bogactwo obszaru zmiany planu tworzą między innymi stawy, rzeka Wisła wraz z zaroślami i zadrzewieniami w obszarze międzywala oraz wyrobiska pożwirowe w dawnych zakolach Wisły.

W pozostałej części obszaru zmiany planu, części obejmującej fragmenty Kotliny Oświęcimskiej, teren jest płaski – wprawdzie z niskim procentem lesistości, lecz z dużą mozaikowością pól, łąk, pastwisk i zadrzewień. W takim urozmaiconym krajobrazie z reguły znajduje dogodne warunki do bytowania większa liczba gatunków zwierząt niż w krajobrazach jednorodnych.

Wśród zwierząt bezkręgowych najliczniej reprezentowaną grupę stanowią **owady**. Spośród **chrząszczy** występują liczne gatunki z rodzajów biegaczy i tęczników podlegających ochronie ze względu na ich użyteczność. **Motyle** stanowią rząd owadów najpopularniejszych. Jednymi z najpospolitszych gatunków motyli są: rusalka pawik i rusalka pokrzywnik oraz ponad 20 innych gatunków motyli.

Ryby występują w poszczególnych zbiornikach wodnych na obszarze zmiany planu. Zróżnicowany charakter zbiorników znajduje swoje odzwierciedlenie w ich rybostanie. Wisła i Skawa na obszarze zmiany planu są miejscem występowania leszcza, brzana, klenia, karaś, jazia, świnki, bolenia, sandacza i suma. Pożwirowe zbiorniki wodne położone na prawym brzegu Skawy mogą stanowić potencjalne łowiska. Dominującymi gatunkami ryb w tych łowiiskach mogą być: karp, amur, leszcz, karaś, szczupak, sandacz, sum, płoć i okoń. Stawy rybne położone w zachodniej części obszaru zmiany planu wchodzi w skład Rybackiego Zakładu Doświadczalnego Instytutu Rybactwa Śródlądowego w Zatorze, które obejmują na obszarze zmiany planu kilkanaście stawów o całkowitej powierzchni około 280 ha. Głównym gatunkiem hodowanym w gospodarstwie jest karp.

Płazy reprezentowane są głównie przez dość powszechnie występujące żaby: wodną i trawną. Lokalnie, chociaż coraz rzadziej, obecna jest ropucha szara. Ze względu na brak większych lasów na obszarze zmiany planu nie ma warunków dla występowania kumaków.

Gady. Pospolitym gatunkiem na obszarze gminy jest zaskroniec zwyczajny, występujący w miejscach wilgotnych, w okolicach cieków wodnych i stawów. Lokalnie występuje żmija zygzakowata. W miejscach kamienistych i nasłonecznionych notowano obecność jaszczurki żyworodnej i jaszczurki zwinki.

Ptaki. Naturalna ruchliwość ptaków sprawia, że trudno dokładnie scharakteryzować awifaunę stosunkowo niewielkiego obszaru zmiany planu. W granicach znacznie rozleglejszego obszaru Natura 2000 „Dolina Dolnej Skawy” (PLB 120005) występuje około 200 gatunków ptaków, w tym szacuje się, że około 124 to gatunki lęgowe, a 75 to gatunki przelotne, na przykład perkoz rdzawoszyi i zausznik, bąk, bączek, rybitwa zwyczajna i czarna, rokitniczka, trzcinniczek oraz trzciniak, czajka, wodnik, kaczki, perkozy ślepowron i rybitwa białowąsa. W korycie Skawy gniazdują takie gatunki ptaków jak: sieweczka rzeczna, brodziec piskliwy i brzegówki. Licznie lęgną się także słowik rdzawy, dziwonka oraz strumieniówka, gatunki uznane za nieliczne bądź średnio liczne. W biotopach leśnych stwierdzono obecność między innymi gatunków drapieżnych, na przykład jastrzęb, myszołów zwyczajny oraz sowy, puszczyki, sikory, zięby, dzięcioły i inne. W biotopie pól otwartych notowano powszechnie występowanie skowronka polnego, gąsiorka, trznadla, a lokalnie także bażanta i rzadziej kuropatwy. W otoczeniu człowieka, w zabudowie osiedli mieszkalnych, notowano gniazdowanie około 30 gatunków ptaków, obserwowanych również w biotopach parków lub więk-

szych zadrzewień, w tym: gawrona, oknówki, jerzyka, sierpówki i płomykówki, do tej grupy ptaków należy również bocian biały.

Na podstawie wspomnianej wcześniej Inwentaryzacji Awifauny na Terenie Proponowanego Obszaru Specjalnej Ochrony Ptaków PLB 120005 w granicach obszaru zmiany planu można wyróżnić dwa rejony występowania chronionych gatunków ptactwa. Jeden z nich to kompleks stawów częściowo położony w zachodniej części obszaru zmiany planu a częściowo w sąsiedniej gminie Przeciszów. Drugi rejon to dolina Wisły wraz z ujściowym odcinkiem doliny Skawy oraz ze zbiornikami poźwirowymi w dawnych zakolach Skawy na jej prawym brzegu. Z uwagi na położenie obu rejonów na pograniczu obszaru zmiany planu oraz z uwagi na dużą liczbę gatunków i miejsc występowania ptaków nie sposób wyodrębnić jednoznacznie listy gatunków ptaków występujących na obszarze zmiany planu.

Ssaki. Spośród gatunków tej grupy zwierząt wymienić można występowanie na obszarze gminy licznych gatunków reprezentujących rozmaite rzędy zwierząt, między innymi drapieżnych, gryzoni itp. Na obszarze gminy Zator stwierdzono występowanie między innymi gatunków należących do rodziny łasicowatych, między innymi borsuka, kuny leśnej, łasicy łaski i tchórza. Kuna leśna występuje w lasach pogórskich i stała się gatunkiem dość częstym w wielu, nawet małych kompleksach leśnych i w zadrzewieniach a nawet w otoczeniu siedzib ludzkich. Tchórz występuje dość licznie, przeważnie w pobliżu zabudowań. Łasica łaska częściej występuje na Pogórze. Jednym z bardziej rozpowszechnionych gatunków zwierząt drapieżnych jest lis, którego liczebność jest obecnie dość wysoka. Spośród gryzoni, występują dość liczne wiewiórki. W otoczeniu rzek, w starorzeczach, dopływających strumieniach, a nawet rowach melioracyjnych występuje piżmak. Z uwagi na brak dużych lasów na obszarze zmiany planu nie ma warunków do występowania pospolitych gatunków zwierzyny łownej: sarny, jelenia i dzika.

8.4. Rośliny

Wielowiekowa gospodarka człowieka sprawiła, że szata roślinna obszaru zmiany planu jest silnie przekształcona przez człowieka. Obecnie zbiorowiska roślinne o charakterze zbliżonym do naturalnego występują głównie w dolinie Wisły oraz ujściowym odcinku doliny Skawy. Są to zarośla wiklinowe oraz zadrzewienia wierzbowo-topolowe. Ponadto zarośla i zadrzewienia wzdłuż małych cieków wodnych i na obrzeżach stawów również mają charakter zbliżony do naturalnego.

Duże znaczenie mają również znacznie rozprzestrzenione zbiorowiska półnaturalne, do których należą przede wszystkim łąki i pastwiska.

Łąki wilgotne i okresowo mokre z rzędu *Molinietalia* wykształcają się w dolinach rzek i potoków. Charakteryzują się na ogół stałym podtopieniem lub wysokim poziomem wody gruntowej.

Łąka rajgrasowa *Arrhenatheretum elatioris* jest najbardziej rozpowszechnionym typem łąki, w siedliskach żyznych i świeżych. W skład tego florystycznie bogatego zbiorowiska wchodzi wiele traw, między innymi *Festuca rubra*, *Dactylis glomerata*, *Briza media* oraz zioła dwuliścienne, na przykład *Chrysanthemum leucanthemum*, *Centraurea jacea* i inne.

Pastwiska życicowo-grzebienicowe *Lilio-Cynosuretum* zajmują stosunkowo niewielkie powierzchnie zlokalizowane wokół zabudowań, w sadach i przy drogach. W ich obrębie rosną gatunki znoszące wypas i wydeptywanie, na przykład *Trifolium repens*, *Plantago maior*, *Lolium perenne*, *Cynosurus cristatus* i inne.

Ponadto wokół zabudowań, a także wzdłuż szlaków komunikacyjnych powszechnie wykształcają się zbiorowiska roślinności ruderalnej (głównie zespół *Plarstagini-Lolietum*).

Występujące zróżnicowanie sposobu i form użytkowania obszaru tworzy swoistą mozaikę siedlisk zwiększającą ogólną wartość i walory przyrodnicze omawianego obszaru.

W granicach obszaru zmiany planu nie stwierdzono występowania chronionych gatunków roślin, dla których wymagane jest ustalenie stref ochrony ich ostoi lub stanowisk według Rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 9 października 2014 roku w sprawie ochrony gatunkowej roślin (Dz. U. z 2014 r., poz. 1409 z późn. zm.).

8.5. Wody podziemne i powierzchniowe

8.5.1. Wody podziemne

Gmina Zator wraz z objętą omawianą zmianą planu miejscowością Podolsze położona jest w hydrogeologicznym regionie przedkarpackim. Poziom wodonośny występuje tu na głębokości od 5 m do 10 m poniżej powierzchni terenu. Średnia miąższość warstwy wodonośnej oceniana jest na 4,8 m, natomiast współczynnik infiltracji na 244/24h. Użytkowe znaczenie ma czwartorzędowy poziom wodonośny występujący w dolinie Skawy. Czwartorzędowy poziom budują osady rzeczne Skawy wykształcone w postaci otoczków, żwirów i piasków. Miąższość utworów czwartorzędowych zalegających w dolinie Skawy dochodzi do 10 m, gdzieśgdzie do 20 m. Poziom charakteryzuje się brakiem izolacji lub słabą izolacją.

Obszar zmiany planu jest położony poza granicami Głównego Zbiornika Wód Podziemnych (GZWP) nr 444 „Dolina rzeki Skawy”.

Obszar zmiany planu znajduje się prawie w całości w granicach jednolitej części wód podziemnych JCWPd nr 159. Jedynie niewielkie fragmenty jego północnej części (dawne

zakola Wisły) położone obecnie na jej lewym brzegu znajdują się w granicach JCWPd nr 147.

8.5.2. Jakość wód podziemnych

Na obszarze zmiany planu generalnie brak jest utworów powierzchniowych, które stanowiłyby izolację pierwszego poziomu użytkowego wód podziemnych. Oznacza to, że wody podziemne mogą być bardzo łatwo zanieczyszczone w wyniku działalności prowadzonej na powierzchni.

Wody pod względem jakości zalicza się do klasy Ib. Oznacza to, że wprawdzie są dobrej jakości, ale jakość ta może być nietrwała z powodu braku izolacji.

Obszar zmiany planu w większości znajduje się w granicach jednolitej części wód podziemnych JCWPd nr 159.

W granicach obszaru zmiany planu nie prowadzi się systematycznego monitoringu jakości wód podziemnych. W roku 2016 najbliższe punkty monitoringu wód podziemnych znajdowały się poza obszarem zmiany planu w miejscowościach Babica (JCWPd – 159) i Brzeźnica (JCWPd – 159). Według Raportu o Stanie Środowiska w Województwie Małopolskim w 2016 roku (WIOŚ Kraków 2017) wody w obu tych punktach spełniały wymogi II klasy jakości.

8.5.3. Wody powierzchniowe

Obszar zmiany planu znajduje się w całości w zlewni rzeki Wisły. Na północno-wschodnim krańcu obszaru zmiany planu znajduje się ujście rzeki Skawy, która jest prawobrzeżnym dopływem Wisły. Dział wodny pomiędzy zlewniami Skawy i Wisły jest niewyraźny ze względu na sąsiadujące ze sobą kompleksy stawów rybnych. Reżim hydrologiczny obu tych rzek jest podobny gdyż jest kształtowany w górnych, beskidzkich częściach obu zlewni. Charakterystyczna jest nieregularność przepływów. W okresach posuchy występują niżówki natomiast w okresach deszczowych gwałtowne wezbrania i powódzie.

Stosunki wodne na obszarze zmiany planu są silnie przekształcone. Koryto Wisły jest uregulowane. Częściowo na obszarze zmiany planu znajduje się stopień wodny „Smolice” i kanał żeglowny ze śluzą. Ujście kanału znajduje się na północno-wschodnim krańcu obszaru zmiany planu. Kolejnym antropogenicznym elementem stosunków wodnych jest kompleks stawów rybnych o łącznej powierzchni około 280 ha, którego część znajduje się w zachodniej części obszaru zmiany planu. Ponadto w dawnych zakolach rzeki Skawy w wyniku eksploatacji kruszywa powstały poeksploatacyjne zbiorniki wodne.

Obszar zmiany planu jest położony w granicach trzech jednolitych części wód powierzchniowych:

- Wisła od Przemszy do Skawy (kod RW20001121339);
- Skawa od Klęczanki do ujścia (kod RW200008213499);
- Dopływ z Grodziska (kod RW200009213514).

Wisła od Przemszy do Skawy jest rzeką typu RzN, rzeka nizinna. Zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Infrastruktury z dnia 4 listopada 2022 roku w sprawie Planu gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Wisły (Dz. U. z 2023 r., poz. 300) ta część wód jest ujęta w wykazie obszarów chronionych przeznaczonych do ochrony siedlisk lub gatunków, o których mowa w ustawie o ochronie przyrody, dla których utrzymanie lub poprawa stanu wód jest ważnym czynnikiem w ich ochronie. Wynika to z położenia na obszarze tych miejscowości w granicach obszaru Natura 2000 „Dolina Dolnej Skawy”. Jej stan/potencjał ekologiczny, zgodnie z wymienionym wyżej rozporządzeniem, oceniono jako zły a stan chemiczny oceniono poniżej dobrego. Ponadto, jako zagrożone oceniono dla niej ryzyko niespełnienia celów środowiskowych.

Skawa od Klęczanki do ujścia jest rzeką typu RsW_wap, średnia rzeka na podłożu węglanowym. Zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Infrastruktury z dnia 4 listopada 2022 roku w sprawie Planu gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Wisły (Dz. U. z 2023 r., poz. 300) ta część wód jest ujęta w wykazie obszarów chronionych przeznaczonych do ochrony siedlisk lub gatunków, o których mowa w ustawie o ochronie przyrody, dla których utrzymanie lub poprawa stanu wód jest ważnym czynnikiem w ich ochronie. Wynika to z położenia na obszarze tych miejscowości w granicach obszaru Natura 2000 „Dolina Dolnej Skawy”. Jej stan/potencjał ekologiczny, zgodnie z wymienionym wyżej rozporządzeniem, oceniono jako umiarkowany a stan chemiczny oceniono poniżej dobrego. Ponadto, jako zagrożone oceniono dla niej ryzyko niespełnienia celów środowiskowych.

Dopływ z Grodziska jest rzeką typu PN, potok lub strumień nizinny. Zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Infrastruktury z dnia 4 listopada 2022 roku w sprawie Planu gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Wisły (Dz. U. z 2023 r., poz. 300) ta część wód jest ujęta w wykazie obszarów chronionych przeznaczonych do ochrony siedlisk lub gatunków, o których mowa w ustawie o ochronie przyrody, dla których utrzymanie lub poprawa stanu wód jest ważnym czynnikiem w ich ochronie. Wynika to z położenia na obszarze tych miejscowości w granicach obszaru Natura 2000 „Dolina Dolnej Skawy”. Jej stan/potencjał ekologiczny, zgodnie z wymienionym wyżej rozporządzeniem, oceniono jako umiarkowany a stan chemiczny oceniono poniżej dobrego. Ponadto, jako zagrożone oceniono dla niej ryzyko niespełnienia celów środowiskowych.

Rzeka Wisła oraz rzeka Skawa niosą za sobą zagrożenie powodziowe. W przypadku tych rzek zagrożenie to jest zredukowane, w granicach obszaru zmiany planu, poprzez fakt istnienia wzdłuż ich przebiegu wałów przeciwpowodziowych oraz zbiornik retencyjny „Świnna Poręba” na rzece Skawie. Zgodnie z mapami zagrożenia powodziowego, sporządzonymi

w II cyklu planistycznym (lata 2016 – 2021) i przekazanymi do samorządów lokalnych w listopadzie 2020 roku, obszar szczególnego zagrożenia powodzią jest ograniczony to terenu międzywala tych rzek. Obszar ten obejmuje łącznie obszary, na których prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest średnie i wynosi 1%, obszary, na których prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest wysokie i wynosi 10% oraz obszary między linią brzegu a wałem przeciwpowodziowym lub naturalnym wysokim brzegiem, w który wbudowano wał przeciwpowodziowy, a także wyspy i przymuliska powstałe w sposób naturalny na gruntach pokrytych wodami powierzchniowymi, stanowiące działki ewidencyjne. Natomiast obszar, na którym prawdopodobieństwo powodzi jest niskie i wynosi 0,2%, obejmuje także tereny położone poza wałami przeciwpowodziowymi rzek Wisły i Skawy, zlokalizowane w centralnej, północnej i zachodniej części obszaru objętego zmianą planu. Ponadto, w ramach opracowania map zagrożenia powodziowego w II cyklu planistycznym, określone zostały obszary narażone na zalanie w przypadku zniszczenia lub uszkodzenia wału przeciwpowodziowego (wyznaczone dla przepływu o prawdopodobieństwie wystąpienia 1%) według scenariusza całkowitego zniszczenia wału przeciwpowodziowego, położone także w centralnej, północnej i zachodniej części obszaru objętego zmianą planu.

8.5.4. Jakość wód powierzchniowych

Jednolite części wód powierzchniowych Wisła od Przemszy do Skawy (kod RW20001121339), Skawa od Klęczanki do ujścia (kod RW200008213499), w granicach których znajduje się większa część obszaru zmiany planu, są przedmiotem monitoringu wód powierzchniowych. Natomiast jednolita części wód Dopływ z Grodziska (kod RW200009213514) nie jest przedmiotem monitoringu.

Podstawę do wykonania oceny stanu jednolitych części wód powierzchniowych stanowi Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 5 sierpnia 2016 roku w sprawie sposobu klasyfikacji stanu jednolitych części wód powierzchniowych oraz środowiskowych norm jakości dla substancji priorytetowych (Dz. U. z 2016 r., poz.1187).

Według Rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 4 listopada 2022 roku w sprawie Planu gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Wisły (Dz. U. z 2023 r., poz. 300) stan ekologiczny wód Wisły od Przemszy do Skawy oceniono jako zły, natomiast stan chemiczny oceniono jako poniżej dobrego a stan ogólny tej części wód oceniono jako zły. Jako zagrożone oceniono dla tej części wód ryzyko niespełnienia celów środowiskowych. W przypadku wód Skawy od Klęczanki do ujścia stan ekologiczny oceniono jako umiarkowany, natomiast stan chemiczny oceniono jako poniżej dobrego a stan ogólny tej części wód oceniono jako zły. Jako zagrożone oceniono dla tej części wód ryzyko niespełnienia celów środowiskowych. Według tego samego rozporządzenia stan ekologiczny wód Dopływu z Grodziska

oceniono jako umiarkowany, natomiast stan chemiczny oceniono jako poniżej dobrego a ogólny stan tej części wód oceniono jako zły. Jako zagrożone oceniono dla tej części wód ryzyko niespełnienia celów środowiskowych. Wszystkie wymienione wyżej jednolite części wód powierzchniowych są ujęte w wykazie obszarów chronionych przeznaczonych do ochrony siedlisk lub gatunków, o których mowa w ustawie o ochronie przyrody, dla których utrzymanie lub poprawa stanu wód jest ważnym czynnikiem w ich ochronie, co wynika z ich położenia na obszarze gminy w granicach obszaru Natura 2000: „Dolina Dolnej Skawy”.

8.6. Powietrze i hałas

8.6.1. Jakość powietrza

Tak na obszarze zmiany planu jak i na całym terytorium gminy Zator brak jest stałych punktów pomiarowych, które mogłyby dostarczyć bezpośrednich danych na temat stężeń zanieczyszczeń powietrza. Najbliższe punkty pomiarowe znajdują się w Oświęcimiu i w Kalwarii Zebrzydowskiej. W związku z tym informacje na temat jakości powietrza na obszarze zmiany planu mają charakter szacunkowy.

Zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 2 sierpnia 2012 roku w sprawie stref, w których dokonuje się oceny jakości powietrza (Dz. U. z 2012 r., poz. 914), dla potrzeb Oceny Jakości Powietrza w Województwie Małopolskim w 2017 roku (WIOŚ Kraków 2018) dokonano podziału województwa małopolskiego na strefy. Obszar zmiany planu znajduje się w strefie małopolskiej obejmującej obszar województwa małopolskiego za wyjątkiem aglomeracji krakowskiej i miasta Tarnów.

Wyniki powyższej oceny jakości powietrza w strefie małopolskiej w 2017 roku były następujące. Uwzględniając kryteria ochrony zdrowia strefę małopolską zaliczono do klasy A – poziom stężeń zanieczyszczeń nie przekraczający poziomu dopuszczalnego dla dwutlenku siarki (SO₂), dwutlenku azotu (NO₂), tlenku węgla (CO) i benzenu. W roku 2017 zanotowano poziom stężeń pyłu zawieszonego PM10 i PM2,5 powyżej poziomu dopuszczalnego. Dlatego strefę małopolską zakwalifikowano do klasy C. W związku z tym wymagane są następujące działania:

- określenie obszarów przekroczeń wartości dopuszczalnych;
- opracowanie lub aktualizacja programu ochrony powietrza w celu osiągnięcia odpowiednich poziomów dopuszczalnych substancji w powietrzu;
- kontrolowanie stężeń zanieczyszczenia na obszarach przekroczeń i prowadzenia działań mających na celu obniżenie stężeń przynajmniej do poziomów dopuszczalnych.

Przyczyną wysokich stężeń pyłu zawieszonego jest głównie emisja zanieczyszczeń ze źródeł komunalnych i komunikacyjnych.

Dla stężeń ozonu (O₃) określony jest poziom docelowy i poziom celu długoterminowego. W związku z tym strefę małopolską zakwalifikowano do strefy A – poziom stężeń nie przekraczający poziomu docelowego oraz do klasy D2 ze względu na poziom stężeń ozonu powyżej poziomu celu długoterminowego. A zatem wymagane było w tym przypadku dążenie do osiągnięcia poziomu celu długoterminowego do roku 2020.

Warunki aerosanitarne są lokalnie modyfikowane przez topografię oraz czynniki meteorologiczne. W okresach bezwietrznych i zimowych, kiedy następuje intensywne spalanie paliw, może dochodzić do nagromadzenia zanieczyszczeń w dolinach i obniżeniach. Częste stany inwersji termicznej i duża liczba dni z mgłą obniżają zdolność samooczyszczania się atmosfery.

W granicach obszaru objętego zmianą planu nie ma dużych punktowych emitorów zanieczyszczeń powietrza. Głównym źródłem emisji zanieczyszczeń powietrza jest ruch samochodowy na drodze wojewódzkiej nr 781 przebiegającej przez centralną część obszaru zmiany planu z północy na południe oraz spalanie paliw w paleniskach domowych w celu ogrzewania budynków. Po realizacji północnej części obwodnicy Zatora w ciągu tej drogi wojewódzkiej ruch samochodowy został wyprowadzony poza obszar zabudowany miejscowości Podolsze. W związku z tym nie ma on już tak dużego znaczenia jako miejsce emisji zanieczyszczeń powietrza jak do tej pory.

8.6.2. Hałas

Hałas jest bardzo istotnym i uciążliwym zanieczyszczeniem. Głównym źródłem hałasu na obszarze zmiany planu, podobnie jak w przypadku emisji zanieczyszczeń powietrza, jest komunikacja samochodowa na drodze wojewódzkiej nr 781 przebiegającej przez centralną część obszaru zmiany planu z północy na południe. Drugorzędnymi źródłami hałasu są zakłady usługowe oraz gospodarstwa domowe. Źródłem hałasu jest także praca stopnia wodnego „Smolice” na Wiśle. Jest on jednak położony przy północnej granicy obszaru zmiany planu, natomiast brak jest danych na temat jego oddziaływania na klimat akustyczny obszaru zmiany planu. Linia kolejowa relacji Skawina-Oświęcim jest wykorzystywana w niewielkim stopniu do przewozów towarowych. W związku z tym jest ona jedynie sporadycznie źródłem hałasu. Podobnie jak w przypadku emisji zanieczyszczeń powietrza, realizacja północnej części obwodnicy Zatora w ciągu drogi wojewódzkiej nr 781, która wyprowadziła ruch samochodowy poza obszar zabudowany miejscowości Podolsze sprawiła, że oddziaływanie akustyczne tej drogi nie jest już tak istotne jak do tej pory.

Najbliższy punkt pomiarowy monitoringu hałasu komunikacyjnego znajduje się przy drodze nr 44 w miejscowości Półwieś położonej na południowy-wschód od obszaru zmiany planu w gminie Spytkowice. Według Raportu o stanie środowiska w województwie małopolskim

skim w 2014 roku (WIOŚ Kraków 2015) długookresowy średni poziom dźwięku mierzony w tym punkcie w okresie od 17 do 21 lipca 2014 wynosił w porze dziennej 68,0 dB a w porze nocnej 60,2 dB. Przekroczenie wartości dopuszczalnych o 1,2 dB wystąpiło w porze nocnej.

Hałas komunalny pochodzący od źródeł związanych z zabudową mieszkaniową i usługową charakteryzuje się dużą zmiennością natężenia i czasem występowania, a wywołany jest urządzeniami i maszynami zlokalizowanymi w obrębie zabudowy. Z badań poziomu hałasu wynika, że tło akustyczne wynosi 35 dB – 40 dB w dziennej porze doby.

8.7. Powierzchnia ziemi

Powierzchnia ziemi to naturalne ukształtowanie terenu, gleba oraz znajdująca się pod nią ziemia do głębokości oddziaływania człowieka¹.

R z e ż b a t e r e n u

Rzeźba terenu pozostaje w związku z budową geologiczną. Szerokie i płaskie doliny Wisły i Skawy stanowią najbardziej charakterystyczny element rzeźby obszaru zmiany planu. W okolicy Podolsza doliny Skawy i Wisły łączą się. Całość obszaru zmiany planu znajduje się w granicach płaskiego dna obydwu dolin. Zbocza znajdują się poza obszarem zmiany planu. Urozmaicenie rzeźby terenu stanowią formy antropogeniczne: wały przeciwpowodziowe Wisły i Skawy, nasypy drogowe, groble i inne formy terenu (na przykład związane ze stopniem wodnym „Smolice” na Wiśle, wykształcone działalnością człowieka. Ukształtowanie powierzchni ziemi na obszarze zmiany planu nie stanowi poważnej bariery dla rozwoju zainwestowania, aczkolwiek realizacja zabudowy, dróg czy też sieci i urządzeń infrastruktury technicznej w terenach zagrożonych zalaniem lub w terenach o płytko zalegających wodach gruntowych może wymagać stosowania odpowiednich rozwiązań technicznych. Ukształtowanie powierzchni sprawia, że pewna część obszaru zmiany planu znajduje się w granicach obszaru, na którym prawdopodobieństwo powodzi jest niskie i wynosi 0,2% oraz w granicach obszaru narażonego na zalanie w przypadku zniszczenia lub uszkodzenia wału przeciwpowodziowego (wyznaczonego dla przepływu o prawdopodobieństwie wystąpienia 1%) według scenariusza całkowitego zniszczenia wału przeciwpowodziowego.

Zasięgi tych obszarów uwidoczniono na mapie wykonanej do niniejszej prognozy.

W a r u n k i g e o l o g i c z n o - i n ż y n i e r s k i e

Z punktu widzenia możliwości posadowienia budynków korzystne są obszary gruntów spoiстых zwartych, półzwartych i twardoplastycznych, gruntów sypkich średniozagęszczo-

¹ Prawo ochrony środowiska.

nych i skał, na których nie występują zjawiska geodynamiczne, a głębokość wody gruntowej przekracza 2 m. Na omawianym obszarze rejonem o korzystnych dla budownictwa warunkach geologiczno-inżynierskich są wysokie terasy Wisły i Skawy zbudowane z utworów aluwialnych. Na wysokich terasach Skawy są usytuowane główne skupiska zabudowy miejscowości Podolsze. Z uwagi na ograniczoną powierzchnię tereny o korzystnych warunkach są już w znacznej mierze wykorzystane pod istniejącą zabudowę.

Poza opisanymi wyżej obszarami należy liczyć się z występowaniem słabszych warunków geologiczno-inżynierskich i utrudnień w posadowieniu budynków. Najczęstszym utrudnieniem jest głębokość wody gruntowej mniejsza niż 2 m. W związku z tym na większości obszaru zmiany planu należy się liczyć z występowaniem niekorzystnych warunków gruntowych ze względu na podłoże zbudowane z luźnych piasków i żwirów pochodzenia rzeczno- rzecznej, w których głębokość występowania wody gruntowej nie przekracza 2 m poniżej poziomu terenu. Obszary te ponadto mogą być zagrożone zalewaniem w czasie powodzi.

W przypadku realizacji obiektów budowlanych na obszarach o skomplikowanych warunkach gruntowych konieczne będzie każdorazowe wykonanie oprócz dokumentacji geotechnicznej także dokumentacji geologiczno-inżynierskiej, w której szczegółowo określa się parametry gruntów budujących podłoże geologiczne projektowanej inwestycji z uwzględnieniem tektoniki, morfologii, stratygrafii, wpływu inwestycji na środowisko, itd. Dokumentacje tego typu stosuje się obligatoryjnie dla trzeciej kategorii geotechnicznej, a więc tam, gdzie występują skomplikowane warunki gruntowo-wodne lub/i gdy konstrukcja obiektu kwalifikuje go do tej kategorii. Wykonanie dokumentacji geologiczno-inżynierskiej jest poprzedzone wykonaniem Projektu prac geologicznych, który podlega zatwierdzeniu przez Starostwo powiatowe. Dokumentacja podlega przyjęciu przez Starostwo powiatowe. Według obowiązujących przepisów, dokumentacja taka stanowi podstawę do sporządzenia przez projektanta obiektu oceny geotechnicznych warunków posadowienia obiektu (Rozporządzenie Ministra Transportu, Budownictwa i Gospodarki Morskiej z dnia 25 kwietnia 2021 roku w sprawie ustalania geotechnicznych warunków posadowienia obiektów budowlanych (Dz. U. z 2012 r., poz. 463).

Pokrywa glebowa

Na obszarze gminy Zator występuje duże zróżnicowanie pokrywy glebowej. Wyróżnić tu można następujące gleby:

- gleby brunatne i pseudobielicowe – w pasie starszych teras Wisły i Skawy (plejstocen), w obrębie wysoczyzny przykarpackiej oraz pasie Pogórzy; występują w południowo-zachodniej części miasta Zatora, we wsi Łowiczki i Rudze, w zachodniej części wsi Graboszyce oraz we wschodnich częściach wsi Grodzisko i Laskowa;

- mady rzeczne – w obrębie współczesnych dolin rzecznych (holocen), głównie w północnej części gminy oraz w dolinie Skawy; występują we wsiach Podolsze, Smolice i Palczowice, we wschodniej części miasta Zatora i wsi Graboszyce, we wsi Trzebieńczyce oraz w zachodnich częściach wsi Grodzisko i Laskowa;
- gleby glejowe – występują w obrębie zagłębień o słabym odpływie i w terenach o wysokim poziomie wód gruntowych (starorzecza);
- czarne ziemie wykształcone z piasków gliniastych, występujące w zachodniej części Zatora, w obrębie rozmytej krawędzi terasy plejstoceńskiej;
- gleby torfowe i murszowe występujące w kilku kompleksach w zachodniej części gminy, w Łowiczkach i Zatorze.

Gleby gminy Zator charakteryzują się stosunkowo wysoką przydatnością dla rolnictwa. Wskaźnik bonitacji jakości i przydatności rolniczej gleb dla Gminy Zator wynosi 62,1 co daje 48 miejsce wśród gmin Małopolski (średnia dla Województwa Małopolskiego – 52,2). Na obszarze gminy panują korzystne warunki glebowe i klimatyczne dla uprawy 4 podstawowych zbóż, a także koniczyny i buraków. W części gminy panują również korzystne warunki dla sadownictwa. Wskaźnik obrazujący potencjał przyrodniczy obszaru gminy Zator dla potrzeb rolnictwa wynosi prawie 80 pkt (dla Województwa Małopolskiego 67,4 pkt., a dla kraju 66,6 pkt.). Użytki rolne stanowią 3199 ha, natomiast gleby orne w klasach od I – IV 2811 ha.

Badania chemizmu gleb, przeprowadzone były przez Państwowy Instytut Geologiczny w latach 1991-1995. Wyniki badań laboratoryjnych ponad 20 pierwiastków na obszarze powiatu oświęcimskiego (w tym Gminy Zator), nie wykazały obecności w glebach wysokich koncentracji badanych metali z wyjątkiem trzech rejonów: okolic Chełmka (północną część powiatu), Brzeszcz (zachodnia część powiatu) oraz Smolic (północnowschodnią część powiatu).

Z uwagi na fakt, iż część gminy Zator posiada wiejski charakter, istotny wpływ na środowisko glebowe ma rolnictwo. Wynika to z faktu, iż obejmuje ono swoim oddziaływaniem duży obszar i powoduje zasadnicze zmiany w środowisku naturalnym. Najbardziej istotne zagrożenia związane z rolniczym użytkowaniem gruntów to:

- niszczenie mechaniczne roślinności oczek i mokradeł śródpolnych, zwłaszcza pozbawionych zarośli i zadrzewień przywodnych podczas prac polowych, niszczenie chemiczne poprzez stosowanie środków ochrony roślin i nadmierny spływ miogenów z pól;
- stosowanie na całej powierzchni upraw polowych środków ochrony roślin, powodujące ubożenie i zanikanie roślinności segetalnej;
- intensywne zagospodarowanie użytków zielonych z oraniem, „meliorowaniem”, nawożeniem, obsiewem szlachetnymi gatunkami traw, stosowaniem środków ochrony roślin powodujące drastyczne ubożenie bogactwa florystycznego łąk.

Na obszarze miejscowości Podolsze objętej omawianą zmianą planu na wyższych te-

rasach Skawy i Wisły dominują gleby brunatne i pseudobielicowe natomiast na niższych terasach obu rzek dominują mady rzeczne. W zachodniej części obszaru zmiany planu znajduje się rozległy kompleks stawów rybnych.

8.8. Krajobraz

Jednym z cennych walorów, łączących wartości środowiska przyrodniczego i kulturowego gminy Zator, wpływającym na atrakcyjność dla zamieszkania i turystyki są jej walory krajobrazowe.

Ogólnie można stwierdzić, że na obszarze objętym opracowaniem przenikają się ze sobą krajobraz o charakterze naturalnym, bądź z niewielkimi przekształceniami (koryta rzek Wisły i Skawy wraz z obszarami międzywałą) z krajobrazem ukształtowanym działalnością człowieka (grunty rolne, tereny zabudowane, kompleks stawów rybnych). Wśród elementów antropogenicznych krajobrazu szczególne miejsce zajmują stawy rybne w zachodniej części obszaru zmiany planu oraz wały przeciwpowodziowe Wisły i Skawy, z których rozciągają się rozległe widoki na południe na wzniesienia Pogórza Karpackiego i Beskidów a także na północ na zrębowe wzgórza południowych krańców Wyżyny Krakowskiej.

Estetyczne odczucia miejscowego krajobrazu naturalnego potęguje zmienność naturalnej kolorystyki elementów środowiskowych (zieleń roślinności nadwodnej i woda stawów oraz Wisły i Skawy, polne drogi, zadrzewienia, zbiorowiska roślinne, łąk i pastwisk,) podlegające cyklicznym zmianom barw i odcieni następującym w okresie wegetacji i zmieniającym się pór roku.

8.9. Klimat

Według regionalizacji klimatycznej Polski (W. Wiszniewski, W. Chechłowski), gmina Zator leży w obrębie regionu karpackiego. Klimat tego obszaru kształtowany jest przez różne masy powietrza. W ciągu całego roku przeważają masy powietrza polarno-morskiego (62,4 %) nad polarno-kontynentalnym (25,6 %). Przeważają wiatry wiejące z kierunku zachodniego; wiatry z tego sektora stanowią 57,2 %. Udział ciszy wynosi 8,4 %. Wysokość opadów atmosferycznych nie przekracza 800 mm, a maximum opadowe (około 40 %) przypada na miesiące letnie (czerwiec – sierpień); najmniej opadów występuje w okresie zimowym. Pokrywa śnieżna pojawia się średnio około 30 XI i utrzymuje się średnio przez 69 dni. Średnia roczna temperatura wynosi około 8°C. Najcieplejszym miesiącem jest lipiec ze średnią miesięczną temperaturą około 20°C, natomiast najzimniejszym – styczeń o średniej mie-

siężnej temperaturze wynoszącej $-2,5^{\circ}\text{C}$. Okres wegetacyjny (ze średnią dobową temperaturą > 5 stopni) trwa 224 dni.

Mikroklimat obszaru zmiany planu jest w znacznym stopniu kształtowany przez duże skupiska wód powierzchniowych, głównie rozległych powierzchni stawów rybnych oraz rzek Wisły i Skawy.

Całość warunków klimatycznych pozwala uznać je za względnie dobre.

8.10. Zasoby naturalne

Według literatury² zasoby naturalne (zasoby przyrody) to bogactwa naturalne biosfery wykorzystywane gospodarczo lub mogące stać się przedmiotem takiego wykorzystywania, do których zalicza się złoża mineralne i kopaliny znajdujące się we wnętrzu Ziemi lub na jej powierzchni, glebę, wodę, szatę roślinną, świat zwierzęcy, krajobraz, powietrze atmosferyczne, promieniowanie słoneczne. W większości stan tych zasobów omówiono w pozostałych rozdziałach opracowania. Dlatego też niniejszy rozdział dotyczy surowców mineralnych i kopalin.

Występujące pod utworami fliszowymi węglonośne utwory karbonu górnego zawierają węgiel kamienny.

Na obszarze gminy Zator, zostały udokumentowane trzy złoża węgla kamiennego, które częściowo znajdują się w granicach obszaru zmiany planu. Są to złoża węgla kamiennego „Spytkowice”, „Wisła-Północ” i „Zator”.

Jednakże ze względu na znaczne głębokości występowania węgla nie ma na razie perspektyw gospodarczego wykorzystania tych zasobów.

Na obszarze zmiany planu częściowo znajduje się również złożo kruszywa naturalnego „Rabusiowice”. Złożo to jest już w znacznej, północno-zachodniej jego części eksploatowane.

Granice udokumentowanych złóż oraz granice terenu i obszaru górniczego „Rabusiowice 3” wyznaczonego dla eksploatowanego złoża kruszywa naturalnego „Rabusiowice” przedstawiono na mapie do niniejszej prognozy.

Nie ma informacji o występowaniu w granicach omawianego obszaru innych złóż surowców mineralnych zarówno o zasobach zarejestrowanych lub szacunkowych czy też o zasobach perspektywicznych.

² Słownik Encyklopedyczny, Leśnictwa, Drzewnictwa, Ochrony Środowiska, Łowiectwa oraz dziedzin pokrewnych, pod kier. prof. Edwarda Więcko, Wydawnictwo SGGW, Warszawa 1996.

8.11. Zabytki

Na obszarze zmiany planu zachowało się szereg obiektów dziedzictwa kulturowego, chronionych na mocy przepisów odrębnych.

Nie ma wśród nich obiektów wpisanych do rejestru zabytków.

Znajdują się na nim natomiast następujące zabytki nieruchomości wpisane do gminnej ewidencji zabytków:

- budynek mieszkalny w Podolszu, ul. Kręta 1;
- „rybakówka” (instytut rybacki) w Podolszu, ul. Rybacka 1;
- figura Św. Jana Nepomucena w Podolszu, ul. Starowiejska/ul. Św. Jana;
- budynek mieszkalny w Podolszu, ul. Starowiejska 53;
- budynek mieszkalny w Podolszu, ul. Starowiejska 72;
- budynek mieszkalny w Podolszu, ul. Starowiślna 3;
- budynek mieszkalny w Podolszu, ul. Zatorska 10-12;
- budynek mieszkalny w Podolszu, ul. Zatorska 11;
- budynek mieszkalny w Podolszu, ul. Zatorska 18;
- budynek mieszkalny w Podolszu, ul. Zatorska 19;
- budynek mieszkalny w Podolszu, ul. Zatorska 20;
- budynek mieszkalny w Podolszu, ul. Zatorska 53;
- budynek mieszkalny w Podolszu, ul. Zatorska 83;
- budynek mieszkalny w Podolszu, ul. Zatorska 89;
- budynek mieszkalny w Podolszu, ul. Zatorska 93;
- budynek mieszkalny w Podolszu, ul. Zatorska 115.

W granicach obszaru zmiany planu znajdują się również stanowiska archeologiczne wpisane do ewidencji zabytków archeologicznych województwa małopolskiego:

- 103-51, o numerze 17, znalezisko luźne – epoka kamienia, w Podolszu;
- 103-51, o numerze 18, ślad osadnictwa – średniowiecze, w Podolszu;
- 103-51, o numerze 19, ślad osadnictwa – pradziej, w Podolszu;
- 103-51, o numerze 16, ślad osadnictwa – epoka kamienia, w Podolszu.

Lokalizację wymienionych wyżej obiektów dziedzictwa kulturowego przedstawiono na mapie niniejszej prognozy.

8.12. Dobra materialne

Dobra materialne to wytwarzane przez człowieka przedmioty służące do zaspokojenia jego potrzeb³.

Według powyższej definicji dobrami materialnymi w pierwszym rzędzie będą budynki mieszkaniowe, obiekty usługowe i przemysłowe, obiekty użyteczności publicznej, obiekty sakralne oraz cała infrastruktura techniczna podziemna i powierzchniowa, a także sieć drogową. Z oczywistych względów dobra materialne na obszarze zmiany planu są skoncentrowane w obrębie terenów osadniczych.

9. Istniejące problemy ochrony środowiska istotne z punktu widzenia realizacji postanowień projektowanego dokumentu

9.1. Obszary podlegające ochronie na podstawie ustawy o ochronie przyrody

Gmina Zator, z uwagi na swoje usytuowanie w środowisku, w strefie przejściowej od niżu na północy do gór na południu, w rejonie tak zwanego proggu karpackiego, prezentując znaczne zróżnicowanie elementów środowiska przyrodniczego, należy do terenów o bogatej różnorodności biologicznej. Bardzo pozytywny, dodatkowy wpływ na walory przyrodnicze tego obszaru i jego wartość biologiczną, posiada bez wątpienia bezpośrednie otoczenie gminy.

W strukturze przyrodniczej gminy można wyodrębnić następujące elementy przestrzenne:

- doliny rzek: Wisły, Skawy i Wieprzówki;
- stawy hodowlane;
- kompleksy leśne i zadrzewienia;
- tereny rolniczej przestrzeni produkcyjnej.

Za wyjątkiem lasów i doliny rzeki Wieprzówki, wszystkie powyższe elementy mają znaczący udział powierzchniowy w obszarze zmiany planu.

Sieć Natura 2000

Jednym z elementów procesów integracji europejskiej jest współpraca w dziedzinie ochrony środowiska przyrodniczego Europejska sieć obszarów ekologicznych ma spełniać

³ *Leksykon naukowo-techniczny*, Wyd. Naukowo-Techniczne, 2001.

rolę systemu nadrzędnego w odniesieniu do obecnie podejmowanych działań w zakresie ochrony przyrody. W oparciu o zalecenia Dyrektywy Ptasiej i Dyrektywy Siedliskowej przewiduje się stworzenie systemu obszarów połączonych korytarzami ekologicznymi, tworzącymi spójną funkcjonalnie sieć ekologiczną. Jej zadaniem będzie utrzymanie różnorodności biologicznej poprzez ochronę najcenniejszych i najrzadszych elementów przyrody, a także najbardziej typowych i nadal jeszcze powszechnych układów przyrodniczych, charakterystycznych dla poszczególnych regionów biogeograficznych.

Obszar Natura 2000 „Dolina Dolnej Skawy” (PLB120005) – specjalnej ochrony ptaków SOO, ustanowiony został na mocy Rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 12 stycznia 2011 roku w sprawie obszarów specjalnej ochrony ptaków (Dz. U. z 2011 r., Nr 25, poz. 133).

Całość obszaru Natura 2000 „Dolina Dolnej Skawy” (PLB120005) obejmuje łącznie obszar około 7081,7 ha położony w województwie małopolskim na terenie gmin: Wadowice (99,5 ha), Alwernia (217,3 ha), Oświęcim – gmina wiejska (248,1 ha), Zator (2 934,8 ha), Spytkowice (517,2 ha), Przeciszów (744,2 ha), Tomice (747,0 ha), Babice (807,6 ha) i Wieprz (766,0 ha). W obrębie tego obszaru, na terenach położonych w gminie Zator, znajdują się – obok ścisłych dolin rzek Wisły, Skawy i Wieprzówki – kompleksy historycznych stawów rybnych oraz zbiorników wodnych powstałych w wyniku eksploatacji kruszywa naturalnego.

Granice obszaru Natura 2000 przedstawiono w części kartograficznej niniejszej prognozy.

Na omawianym obszarze Natura 2000 występuje co najmniej 16 gatunków ptaków wymienionych w załączniku I „Ptasiej Dyrektywy”. Kwalifikujące gatunki ptaków to: bączek, bąk, mewa czarnogłowa, podgorzałka, rybitwa białowąsa, rybitwa rzeczna, ślepowron, cyranka, czernica, gęgawa, głowienka, kokoszka, krakwa, krwawodziób, perkoz dwuczuby, perkoz, rybitwa białoskrzydła, sieweczka rzeczna, śmieszka, zausznik. Ponadto występują: błotniak stawowy, bocian biały, derkacz, dzięcioł zielonosiwy, gąsiorek, kropiatka, podróżniczek, rybitwa czarna, zielonka (wymienione w załączniku I Dyrektywy Komisji Europejskiej), a spośród migrujących regularnie występują (niewymienione w tym załączniku): cyraneczka, krzyżówka, ksyk, łabędź niemy, łyska, perkoz rdzawoszyi, płaskonos, rybitwa białoskrzydła, sieweczka obrożna.

W tabelach nr 2 i 3 zestawiono gatunki, których dotyczy Artykuł 4 Dyrektywy Rady 79/409/EWG i gatunki wymienione w Załączniku II Dyrektywy Rady 92/43/EWG oraz ocena znaczenia obszaru dla tych gatunków.

Zgodnie z art. 28 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 roku o ochronie przyrody (Dz. U. z 2022 roku, poz. 916 z późn. zm.) dla obszaru Natura 2000 sporządza się plan zadań

ochronnych. Dla obszaru Dolina Dolnej Skawy plan taki został ustanowiony Zarządzeniem Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Krakowie z dnia 18 września 2014 roku w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru natura 2000 Dolina Dolnej Skawy (PLB120005), który to plan uległ zmianie Zarządzeniem Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska z dnia 9 grudnia 2016 roku. Plan ten zawiera wskazania do zmian w obowiązujących miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego oraz w studiach uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gmin.

Tabela 2. Ptaki wymienione w Załączniku I Dyrektywy Rady 79/409/EWG występujące w obszarze Natura 2000 „Dolina Dolnej Skawy”.

KOD	NAZWA	POPULACJA			OCENA ZNACZENIA OBSZARU			
		Rozrodcza	Żerująca	Przelotna	Populacja	Stan zachowania	Izolacja	Ogólnie
A021	<i>Botaurus stellaris</i> – bąk	14m			C	B	C	C
A022	<i>Ixobrychus minutus</i> – bączek	8p			C	B	C	C
A023	<i>Nycticorax nycticorax</i> – ślepowron	98-232p			A	C	B	A
A026	<i>Egretta Garretta</i> – czapla nadobna	0-1p			D			
A031	<i>Ciconia ciconia</i> – bocian biały	10p			D			
A060	<i>Aythya nyroca</i> – podgorzałka	1p			C	C	C	C
A081	<i>Circus aeruginosus</i> – błotniak stawowy	13p			C	B	C	C
A119	<i>Porzana porzana</i> – kropiatka	4p			C	B	C	C
A120	<i>Porzana parva</i> – kureczka zielonka	2p			C	B	C	C
A122	<i>Crex crex</i> – derkacz	10m			D			
A176	<i>Larus melanocephalus</i> – mewa czarnogłowa	1-7p			B	B	A	B
A193	<i>Sterna hirundo</i> – rybitwa rzeczna	0-200p			B	B	C	B
A196	<i>Chlidonias hybrid</i> – rybitwa białowąsa	0-186p			A	B	C	A
A197	<i>Chlidonias niger</i> – rybitwa czarna	33p			C	B	C	C
A234	<i>Picus canus</i> – dzięcioł zielonosiwy	P			D			
A272	<i>Luscinia svecica</i> – podróżniczek	1-3p			C	B	C	C
A338	<i>Lanius collurio</i> – dzierzba gąsiorek	P			D			

Źródło: Formularz Danych Natura 2000.

W odniesieniu do Uchwały Nr VIII/31/2011 Rady Miejskiej w Zatorze z dnia 21 marca 2011 roku w sprawie zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego gminy Zator sformułowano następujące wskazania:

„W obowiązującym mpzp zrezygnować z przeznaczenia terenu 8Usz1 na „tereny sportu i rekreacji oraz polderów usytuowanych na terenach 8PE1 i 8PE2 w Smolicach na cele rekreacyjno-wypoczynkowe. Wprowadzić zagospodarowanie wskazanego terenu zgodnie z zapisami Studium (WT1 – obszary poeksploatacyjnych zbiorników wodnych, ZW1 – obszary zieleni nieurządzonej).”

W odniesieniu do obowiązującego Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Zator dla terenów oznaczonych, jako:

„1. Obszary wód pełniących funkcje hodowlane (WSH): wykorzystanie dla funkcji turystycznej, w tym rekreacji wyspecjalizowanej (np. obserwacje ptaków, wędkarstwo) z uwzględnieniem potrzeb ochrony gatunków ptaków i ich siedlisk.

2. Obszary poeksploatacyjnych zbiorników wodnych (WT, WT1): zagospodarowanie turystyczne i rekreacyjne powinno uwzględniać potrzeby ochrony gatunków i ich siedlisk będących przedmiotami ochrony obszaru Natura 2000 Dolina Dolnej Skawy PLB120005, poprzez m.in. wyłączenie części zbiorników wodnych z możliwości poruszania się obiektami pływającymi oraz lokalizacji kąpielisk.

3. Obszary zieleni nieurządzonej (ZW1): dopuszczenie lokalizacji stanowisk wędkarskich nie dotyczy terenu oznaczonego jako ZW1, obejmującego wyspy znajdujące się na zbiorniku Zakole A.”

Tabela 3. Regularnie występujące na obszarze „Dolina Dolnej Skawy” ptaki migrujące nie wymienione w Załączniku I Dyrektywy Rady 79/409/EWG.

KOD	NAZWA	POPULACJA			OCENA ZNACZENIA OBSZARU			
		Rozrodcza	Żerująca	Przelotna	Populacja	Stan zachowania	Izolacja	Ogólnie
A004	<i>Tachybaptus ruficollis</i> – perkozek	54p			C	C	B	C
A005	<i>Podiceps cristatus</i> – perkoz dwuczuby	153p			C	B	C	C
A006	<i>Podiceps grisegena</i> – perkoz rdzawoszyi	10p			C	B	C	C
A008	<i>Podiceps nigricollis</i> – perkoz zausznik	219p			C	B	C	B
A036	<i>Cygnus olor</i> – łabędź niemy	20p			C	B	C	C
A043	<i>Anser anser</i> – gęś gęgawa	27p			C	B	C	C
A051	<i>Anas strepera</i> – kaczka krakwa	93p			B	B	C	B
A052	<i>Anas crecca</i> – cyraneczka	1p			D			
A053	<i>Anas platyrhynchos</i> – kaczka krzyżówka	211p			C	B	C	C
A055	<i>Anas querquedula</i> – cyranka	37p			C	B	C	C
A056	<i>Anas clypeata</i> – płaskonos	1p			D			
A059	<i>Aythya ferina</i> – głowienka	264p			C	B	C	C
A061	<i>Aythya fuligula</i> – kaczka czernica	372p			B	B	C	B
A123	<i>Gallinula chloropus</i> – kokoszka	48p			C	C	C	C
A125	<i>Fulica atra</i> – łyska	216p			C	B	C	C
A136	<i>Charadrius dubius</i> – sieweczka rzeczna	24p			C	B	C	C
A137	<i>Charadrius hiaticula</i> – sieweczka obroźna	1p			C	B	C	C
A153	<i>Gallinago gallinago</i> – bekas kszyc	5p			D			
A162	<i>Tringa tetanus</i> – krwawodziób	17p			C	B	C	C
A179	<i>Larus ridibundus</i> – mewa śmieszka	6218p			B	B	C	B
A198	<i>Chlidonias leucopterus</i> – rybitwa białoskrzydła	216p			A	A	C	A

Źródło: Formularz Danych Natura 2000.

Pozostałe obszary i obiekty chronione na podstawie ustawy o ochronie przyrody

Oprócz obszaru Natura 2000 „Dolina Dolnej Skawy” (PLB120005) na obszarze zmiany planu nie ma innych obszarów lub obiektów chronionych na podstawie ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 roku o ochronie przyrody (Dz. U. z 2023 roku, poz. 1336 z późn. zm.).

9.2. Pozostałe obszary gminy podlegające różnym formom ochrony

Sieć ekologiczna ECONET-PL

Polska część europejskiej sieci ekologicznej ECONET-PL obejmuje tereny o najwyższych walorach przyrodniczych, tworzących wyodrębnione obszary węzłowe o znaczeniu międzynarodowym (M) lub krajowym (K) połączone ze sobą korytarzami ekologicznymi, również o znaczeniu krajowym lub międzynarodowym.

Wymienione podstawowe przyrodnicze elementy strukturalne gminy łączy przede wszystkim dolina Skawy, korytarz ekologiczny o znaczeniu krajowym, przebiegający z południa ku północy. W skali regionalnej łączy on ekologicznie – podgórskie i beskidzkie tereny wyznaczone w ramach sieci ECONET-PL, **obszaru węzłowego o znaczeniu krajowym – 30 K Obszar Beskidu Małego** z doliną Wisły, korytarzem ekologicznym o znaczeniu międzynarodowym (Liro 1995). W granicach tego obszaru węzłowego znajdują się części obszaru zmiany planu położone w dolinie Skawy. W północnej, niewielkiej części, obszaru zmiany planu znajduje się dolina Wisły z licznymi stawami w rejonie Oświęcimia i Zatora stanowiąca główny szlak wędrówek ptaków przez Karpaty oraz miejsca ich odpoczynku.

Linie elektroenergetyczne

Przez obszar objęty zmianą planu przebiega szereg napowietrznych linii elektroenergetycznych średniego (15 kV) napięcia. Znajdują się tu także stacje transformatorowe 15/04 kV. Dla tych linii i stacji transformatorowych, dla ochrony przed oddziaływaniem elektromagnetycznego promieniowania niejonizującego oraz dla potrzeb ich eksploatacji wymagane jest zachowanie wzdłuż nich stref technicznych, których zasięg i obowiązujące w nich ograniczenia dotyczące zabudowy i zagospodarowania terenu wynikają z przepisów odrębnych. W omawianym projekcie zmiany planu nie projektuje się budowy nowych napowietrznych linii elektroenergetycznych wysokiego napięcia. Natomiast sieć linii średniego napięcia i stacji transformatorowych będzie rozbudowywana w miarę potrzeb związanych z rozwojem zainwestowania obszarów miejscowości Podolsze.

9.3. Inne zasoby przyrodnicze w gminie

Prawnie chronione gatunki roślin

Wielowiekowa gospodarka człowieka na obszarze gminy Zator spowodowała daleko idące przekształcenia szaty roślinnej gminy. W związku z tym obecnie na obszarze gminy występuje stosunkowo niewiele gatunków roślin chronionych i to niezbyt licznie lub bardzo rzadko. Brak jest bezpośrednich danych na temat występowania znaczących skupisk roślin chronionych na obszarze zmiany planu.

Według dostępnych informacji w granicach obszaru zmiany planu to jest w miejscowości Podolsze nie stwierdzono występowania stanowisk gatunków roślin chronionych wymagających ustalenia stref ochrony ich ostoi lub stanowisk w rozumieniu Rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 9 października 2014 roku w sprawie ochrony gatunkowej roślin (Dz. U. z 2014 r., poz. 1409 z późn. zm.).

Siedliska przyrodnicze podlegające ochronie

Brak jest dokładnych informacji o zróżnicowaniu przestrzennym siedlisk przyrodniczych w gminie Zator. Na podstawie fragmentarycznych informacji zawartych w Waloryzacji Przyrodniczej Doliny Skawy (od zapory w Świnnej Porębie do ujścia do rzeki Wisły) (A. Śmieja i in. 2007) oraz na podstawie ogólnej wiedzy o obszarze zmiany planu można stwierdzić, że na obszarze zmiany planu nie zidentyfikowano siedlisk wymienionych w Rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 13 kwietnia 2010 roku w sprawie siedlisk przyrodniczych oraz gatunków będących przedmiotem zainteresowania Wspólnoty, a także kryteriów wyboru obszarów kwalifikujących się do uznania lub wyznaczenia, jako obszary Natura 2000, (Dz. U. z 2014 r., poz. 1713).

Prawnie chronione gatunki zwierząt

W stosunku do gatunków zwierząt rzadkich lub zagrożonych wyginięciem obowiązują krajowe i międzynarodowe przepisy:

- Rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 16 grudnia 2016 roku w sprawie ochrony gatunkowej zwierząt (Dz. U. z 2016 r., poz. 2183 z późn. zm.);
- Dyrektywa Ptasia Unii Europejskiej – Załącznik I;
- Dyrektywa Siedliskowa Unii Europejskiej – Załącznik II.

Na obszarze gminy Zator najcenniejszym zasobem faunistycznym są ptaki wodne zamieszkujące dolinę Skawy. Listy występujących tu chronionych gatunków ptactwa znajdują się w tabelach w rozdziale dotyczącym obszaru Natura 2000. Ze względu na naturalną ruchliwość ptactwa nie sposób dokładnie określić, które z tych gatunków występują w obszarze zmiany planu.

Gatunkiem dziko występującym, dla którego wymagane jest ustanowienie stref ochronnych, ostoi, miejsc rozrodu lub regularnego przebywania jest ślepowron (A023) *Nycticorax nycticorax*, którego ochronie podlega kolonia lęgowa znajdująca się w obszarze Natura 2000 „Dolina Dolnej Skawy” (PLB 1200005). Według dostępnych informacji znajduje się ona poza obszarem zmiany planu.

10. Identyfikacja czynników mających wpływ na środowisko, dobra materialne i dobra kultury

10.1. Czynniki negatywne

Czynnikiem negatywnym w odniesieniu do środowiska naturalnego, w tym jego elementu, jakim są zasoby wodne jest nieuchronny wzrost ilości ścieków komunalnych i odpadów w wyniku rozwoju zabudowy i wzrostu ilości mieszkańców. Wyposażenie miejscowości Podolsze w system kanalizacji sanitarnej pozwala na objęcie tym systemem terenów planowanej zabudowy bez konieczności budowy długich kolektorów.

Kolejnym czynnikiem generalnie negatywnym jest wytwarzanie przez mieszkańców oraz przez działające na obszarze zmiany planu podmioty gospodarcze odpadów. Jest to nieodłączny element funkcjonowania jednostek osadniczych. Obszar miejscowości Podolsze jest objęty zorganizowanym systemem zbiórki odpadów. Odpady są częściowo segregowane.

Kolejnym czynnikiem, który negatywnie oddziałuje na środowisko jest synergiczne oddziaływanie hałasu i zanieczyszczeń powietrza emitowanych przez pojazdy samochodowe poruszające się głównymi trasami komunikacyjnymi gminy. Dotyczy to przede wszystkim otoczenia drogi wojewódzkiej nr 781. Realizacja północnej części obwodnicy Zatora w ciągu drogi wojewódzkiej nr 781, która wyprowadziła ruch samochodowy poza obszar zabudowany miejscowości Podolsze sprawiła, że oddziaływanie akustyczne oraz emisja zanieczyszczeń powietrza wynikających z funkcjonowania tej drogi nie jest już tak istotne jak do tej pory.

Czynnikiem, który ma wpływ w pierwszym rzędzie na ludzi (poła elektromagnetyczne) i krajobraz są napowietrzne linie energetyczne. Przez obszar zmiany planu przebiega szereg linii elektroenergetycznych średniego (15 kV) napięcia. Na obszarze zmiany planu znajdują się także stacje transformatorowe 15/0,4 kV.

10.2. Czynniki pozytywne

Wśród czynników, które mogą skutkować pozytywnymi efektami dla środowiska najistotniejszym jest utrzymanie struktury zagospodarowania terenów umożliwiającej bytowanie gatunków ptactwa chronionych w ramach obszaru Natura 2000 „Dolina Dolnej Skawy” (PLB 120005). Wbrew nazwie obszar ten nie zawdzięcza swojego wyjątkowego charakteru siłom natury, lecz działalności człowieka, a konkretnie budowie stawów rybnych i rozwojowi gospodarki rybackiej. Dlatego podstawowe znaczenie ma utrzymanie dotychczasowego przeznaczenia stawów rybnych w zachodniej części obszaru zmiany planu. Równie istotnym pozytywnym czynnikiem jest utrzymanie rozległych terenów otwartych w dolinach po obu stronach Wisły i Skawy.

Pozytywnymi elementami są również ustalenia projektu zmiany planu dotyczące ochrony obiektów zabytkowych. Realizacja tych ustaleń pozwoli na trwałe zachowanie zasobów dziedzictwa kulturowego.

11. Ocena potencjalnych zmian stanu środowiska obszaru gminy w przypadku nierealizowania postanowień projektowanego dokumentu

Omawiany projekt zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego gminy Zator dla obszaru sołectwa Podolsze obejmuje swoim zasięgiem miejscowość Podolsze w jej granicach administracyjnych.

Dotychczas na omawianym obszarze obowiązuje Miejscowy Plan Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Zator uchwalony Uchwałą Nr XVI/96/07 Rady Miejskiej w Zatorze z dnia 27 grudnia 2007 roku (Dz. Urz. Województwa Małopolskiego Nr 225, poz. 1454 z dnia 1 kwietnia 2008 roku), zmieniony Uchwałą Nr VII/31/2011 z dnia 21 marca 2011 roku (Dz. Urz. Województwa Małopolskiego Nr 230, poz. 1884 z dnia 6 maja 2011 roku).

Zaniechanie opracowania zmiany planu oznaczałoby kontynuację stanu istniejącego w zakresie zagospodarowania przestrzennego miejscowości Podolsze. Można oceniać, iż w takiej sytuacji zmiany w środowisku przebiegać mogą w następujących kierunkach:

- kontynuacja dotychczasowego użytkowania terenu, czyli praktycznie brak zmian w środowisku;
- zmiany szaty roślinnej poprzez spontaniczną sukcesję roślinności leśnej na gruntach, na których zaniechano użytkowania rolniczego;
- zmiany w krajobrazie poprzez realizację nowej zabudowy na terenach przeznaczonych na ten cel obowiązującym planie miejscowym oraz zabudowy zagrodowej w terenach

rolnych;

- zmiany w krajobrazie w wyniku realizacji zabudowy na dotychczasowych terenach rolnych w zakresie dopuszczonym w przepisach odrębnych (budynki gospodarcze) lub w wyniku samowolnej realizacji zabudowy wykraczającej poza ten zakres.

Na etapie niniejszej prognozy nie sposób ocenić, która z tych możliwości jest bardziej prawdopodobna.

12. Ocena uwzględnienia przez projektowany dokument celów oraz sposobów ochrony środowiska ustanowionych na szczeblu międzynarodowym, wspólnotowym i krajowym

12.1. Dokumenty międzynarodowe i wspólnotowe

Ochrona rzadkich gatunków ptaków żyjących na obszarze Natura 2000 „Dolina Dolnej Skawy” (PLB 120005) jest celem ochrony środowiska o znaczeniu zarówno międzynarodowym jak i wspólnotowym oraz krajowym.

W omawianym projekcie zmiany planu uwzględniono cele ochrony obszaru Natura 2000 „Dolina Dolnej Skawy” (PLB 120005), poprzez utrzymanie w dotychczasowym użytkowaniu kompleksu stawów rybnych w zachodniej części obszaru zmiany planu. Utrzymano również w dotychczasowym użytkowaniu półnaturalne otoczenie koryt rzek Wisły I Skawy. W projekcie zmiany planu uwzględniono również zalecenia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Dolina Dolnej Skawy (PLB120005).

12.2. Dokumenty krajowe

Podstawowym prawem w Polsce jest konstytucja i do jej zapisów odnoszone są wszystkie pozostałe dokumenty prawne. Przyjęta w 1997 roku Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej stwierdza, że Rzeczpospolita Polska zapewnia ochronę środowiska kierując się zasadą zrównoważonego rozwoju (Art. 5) oraz ustala także, że ochrona środowiska jest obowiązkiem między innymi władz publicznych, które poprzez swą politykę powinny zapewnić bezpieczeństwo ekologiczne współczesnemu i przyszłym pokoleniom (Art. 74).

W roku 2001 została uchwalona przez Sejm „II Polityka Ekologiczna Państwa” z perspektywą do 2025 roku, jako dokument kierunkowy dla ówczesnie przyszłych Programów Ochrony Środowiska szczebli wojewódzkich, powiatowych i gminnych, w której sformułowano cele polityki ekologicznej w zakresie racjonalizacji zużycia wody, zmniejszenia materiało-

chłonności i odpadowości produkcji, zmniejszenia energochłonności, ochrony gleb, racjonalnej eksploatacji lasów, ochrony kopalin, jakości powietrza, hałasu, bezpieczeństwa chemicznego i biologicznego, nadzwyczajnych zagrożeń środowiska, różnorodności biologicznej, krajobrazu.

Jest to dokument o charakterze ogólnym dotyczący znacznie szerszego wachlarza zagadnień niż miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego. Można stwierdzić, iż ustalenia omawianego projektu zmiany planu są zgodne z polityką państwa w dziedzinach gospodarowania zasobami wodnymi oraz bioróżnorodności.

Według Krajowego Programu Oczyszczania Ścieków Komunalnych w wersji zaktualizowanej w 2015 roku i zatwierdzonej 21 kwietnia 2016 roku obszar zmiany planu wchodzi w skład aglomeracji Zator zaś ścieki komunalne z tego obszaru powinny być odprowadzane do oczyszczalni ścieków zlokalizowanej w Podolszu, czyli miejscowości objętej przedmiotową zmianą planu. Ustalenia projektu zmiany planu w zakresie odprowadzania i oczyszczania ścieków są zgodne z tym programem.

13. Kierunki zmian w zagospodarowaniu terenów w wyniku realizacji postanowień zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego gminy Zator dla obszaru sołectwa Podolsze

13.1. Zmiany powierzchniowe w stosunku do dotychczas obowiązującego planu

Omawiany projekt zmiany planu zawiera ustalenia dotyczące zagospodarowania terenów dla miejscowości Podolsze.

W projekcie zmiany planu przewidziano mniejsze bądź większe poszerzenia terenów przeznaczonych do zabudowy w stosunku do ustaleń dotychczasowego planu. Zestawienie powierzchni nowych terenów do zainwestowania, w stosunku do dotychczas obowiązującego planu przedstawiono w tabeli nr 4.

Rozmieszczenie terenów przeznaczonych do zainwestowania w obecnie obowiązującym planie oraz nowych terenów przeznaczonych do zainwestowania wyznaczonych w omawianym projekcie zmiany planu przedstawiono w części kartograficznej opracowania. Planowane przyrosty terenów zainwestowania będą się odbywać kosztem dotychczasowych terenów rolnych bez uszczuplania terenów leśnych.

Tabela 4. Projektowany przyrost terenów do zainwestowania według projektowanego przeznaczenia.

Planowane przeznaczenie terenu	MN	MN-U	RZ	PP-PS-U	G	KDD	KR	K	Razem
Przyrost terenów do zainwestowania w Podolszu (ha)	6,57	7,54	5,13	0,12	13,28	0,17	1,32	0,61	34,74
Razem	6,57	7,54	5,13	0,12	13,28	0,17	1,32	0,61	37,74

Źródło: Obliczenia własne.

Analizując rozmieszczenie przyrostu terenów przeznaczonych do zainwestowania na cele związane z zabudową mieszkaniową, zabudową mieszkaniowo-usługową, zabudową związaną z rolnictwem, zabudową produkcyjno-składowo-usługową w omawianym projekcie zmiany planu można zauważyć, że nawiązuje ono do istniejącej struktury użytkowania terenów w miejscowości Podolsze. W związku z tym, nowe tereny przeznaczone do zainwestowania w tym zakresie na ogół są wyznaczone jako kontynuacja istniejącej zabudowy lub jako kontynuacja terenów wyznaczonych w dotychczasowym planie miejscowym pod te funkcje. Dotyczy to w szczególności nowych terenów zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej lub usługowej (MN-U) i nowych terenów zabudowy związanej z rolnictwem (RZ) w północnej części już częściowo zainwestowanych obszarów w miejscowości Podolsze. Natomiast w południowej części już częściowo zainwestowanych obszarów w miejscowości Podolsze, nowe tereny przeznaczone do zainwestowania na ogół są wyznaczone, jako uzupełnienia zabudową mieszkaniową jednorodziną (MN) w ramach istniejących terenów zainwestowanych i przeznaczonych do zabudowy, za wyjątkiem stosunkowo niedużych terenów zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej (MN), będących kontynuacją terenów zainwestowanych i przeznaczonych do zabudowy po zachodniej stronie tej części miejscowości Podolsze. Ponadto stosunkowo nieduży przyrost terenu do zainwestowania położony jest w północnej części tej miejscowości w ramach kompleksu terenów przeznaczonych pod działalność gospodarczą i gospodarkę komunalną – teren infrastruktury technicznej w zakresie kanalizacji (IK). Zostały one wyznaczone zgodnie z obowiązującym Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Zator. Zdecydowana większość przyrostów terenów do zainwestowania w tym zakresie (nie licząc przyrostów pod drogi), o łącznej powierzchni około 18,87 ha, zlokalizowana jest poza granicami obszaru Natura 2000 „Dolina Dolnej Skawy” (PLB 120005). W związku z tym ich lokalizacja oraz stosunkowo niewielka skala tych przyrostów, w stosunku do terenów już zainwestowanych i obecnie przeznaczonych w obowiązującym planie miejscowym pod zainwestowanie, nie będzie niosła za sobą znaczącego negatywnego wpływu na cele i przedmiot ochrony obszaru Natura 2000 „Dolina Dolnej Skawy” (PLB 120005). Ponadto, biorąc pod uwagę lokalizację nowych terenów przeznaczonych do zainwestowania w tym zakresie, w stosunku do miejsc występowania ptaków

chronionych określonych na rysunku prognozy oddziaływania na środowisko, nie należy spodziewać się, że powstałe w ich granicach nowe zainwestowanie będzie miało negatywny wpływ na te gatunki. W granicach obszaru Natura 2000 „Dolina Dolnej Skawy” (PLB 120005) znajduje się tylko jeden, niewielki powierzchniowo przyrost terenu do zainwestowania w tym zakresie (0,37 ha), w ramach terenu oznaczonego na rysunku zmiany planu symbolem 6.1MN-U (teren zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej lub usługowej). Został on wyznaczony zgodnie z obowiązującym Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Zator, w nawiązaniu do już przeznaczonych pod zabudowę terenu 6MRUz1 (teren zabudowy mieszanej: mieszkaniowej, zagrodowej i usługowej na obszarach potencjalnego zagrożenia powodzią) w obowiązującej obecnie na tym obszarze zmianie miejscowego planu zagospodarowania gminy Zator z 2011 roku. Omawiany obszar objęty przyrostem terenu do zainwestowania jest już w znacznej mierze zabudowany budynkami, głównie o funkcji gospodarczej. Mając więc na uwadze zawarte w ustaleniach zmiany planu wskaźniki zagospodarowania dla terenów MN-U zgodnie z którymi powierzchnia zabudowy nie może być większa niż 50% powierzchni działki budowlanej a powierzchnia biologicznie czynna nie może być mniejsza niż 30% powierzchni działki budowlanej a także biorąc pod uwagę wielkości i kształty działek ewidencyjnych w tym obszarze można stwierdzić, że ewentualna skala nowej zabudowy na tym obszarze będzie bardzo znikoma. Ponadto, co jest bardzo istotne z punktu widzenia celów i przedmiotu ochrony określonych dla obszaru Natura 2000 „Dolina Dolnej Skawy” (PLB 120005), od strony pobliskiego stawu rybnego po stronie wschodniej pozostawiono w dotychczasowym naturalnym użytkowaniu stosunkowo szeroki pas terenu porośnięty roślinnością wysoką, który będzie stanowił naturalny bufor pomiędzy tym stawem a terenem przeznaczonym do zabudowy. Na obszarze będącym przyrostem terenu do zainwestowania nie znajdują się miejsca występowania ptaków chronionych określone na rysunku prognozy oddziaływania na środowisko. Natomiast w jego pobliżu, zgodnie z rysunkiem prognozy oddziaływania na środowisko, mogą występować gąsiorzek, gęgawa i trzciniak. Jednak, biorąc pod uwagę miejsca ich występowania, w dwóch przypadkach, na i w pobliżu terenu już przeznaczonych pod zabudowę oraz w dwóch przypadkach, po przeciwnej stronie naturalnego buforu pomiędzy terenem przeznaczonym do zabudowy a stawem, nie należy spodziewać się, że powstałe w jego granicach nowe zainwestowanie będzie miało negatywny wpływ na te gatunki.

Z punktu widzenia oddziaływania na środowisko jest to sytuacja korzystna, ponieważ pozostawiono w stanie wolnym od zainwestowania najcenniejsze przyrodniczo tereny objęte ochroną, jako obszar Natura 2000 „Dolina Dolnej Skawy” (PLB 120005).

Odrębnego omówienia wymaga natomiast przyrost terenu przeznaczonych pod tereny górnictwa i wydobywania (G), ze względu na jego stosunkowo dużą powierzchnię (około 13,28 ha) oraz zmiana przeznaczenia części terenu górnictwa i wydobywania (G) na teren pro-

dukcji przemysłowej lub składów i magazynów lub usług (PP-PS-U) i na teren usług sportu i rekreacji (US).

Nowo wyznaczony teren górnictwa i wydobywania (G) jest zlokalizowany we wschodniej części miejscowości Podolsze, w nawiązaniu do wyznaczonego w dotychczas obowiązującym planie miejscowym terenu przeznaczonego pod tą samą funkcję. Jego wyznaczenie jest związane z udokumentowaniem i poszerzeniem zasięgu złoża kruszywa naturalnego „Rabusiowice” oraz planowaną kontynuacją bieżącej działalności górniczej związanej z eksploatacją tego złoża przez Kopalnię Kruszywa „Zator – Podolsze Nowe” należącą do Krakowskich Zakładów Eksploatacji Kruszywa. W tym miejscu podkreślić należy, że złożo „Rabusiowice” jest jedynym obecnie eksploatowanym złożem kruszywa naturalnego na obszarze Gminy Zator. Kopalnia Kruszywa „Zator – Podolsze Nowe” na obszarze gminy Zator prowadzi swoją działalność górniczą nieprzerwanie od 1955 roku. Od roku 2014 kopalnia ta eksploatuje złożo „Rabusiowice”. Złóża, które eksploatowała kopalnia w przeszłości zostały wzorowo zrehabilitowane, a przejście z eksploatacją na złożo „Rabusiowice” jest naturalną kontynuacją funkcjonowania tej instytucji. Złożo kruszywa naturalnego „Rabusiowice” jest złożem unikatowym na skalę nie tylko gminy, ale i regionu. Zwarty kompleks złożowy o dużych zasobach, stosunkowo prosta budowa geologiczna i wyjątkowe parametry kopaliny czynią to złożo rentownym do eksploatacji. Kopalnia (kruszywo naturalne) charakteryzuje się bardzo dobrymi parametrami geologicznymi, wyrażonymi przez korzystny punkt piaskowy na poziomie 37,1 %, to jest dużą zawartość żwirów w ogólnej masie złożowej, co ma odzwierciedlenie w dokumentacji geologicznej tego złoża. Atutem złoża jest także jego ilość, co z pewnością zaspokoi potrzeby inwestycyjne i rozwojowe gminy oraz regionu, głównie w aspekcie surowca do produkcji wysokogatunkowego betonu, który obecnie jest bardzo oczekiwany na rynku lokalnym (powiat oświęcimski i wadowicki) z uwagi na czynione rządowe inwestycje drogowo-mostowe. Pozwoli to również kopalni na zaopatrzenie odbiorców w kruszywo z odpowiednimi certyfikatami jakościowymi, których obecnie jest deficyt w regionie. Nowo wyznaczony teren górnictwa i wydobywania (G) znajduje się w granicach obszaru Natura 2000 „Dolina Dolnej Skawy” (PLB 120005). Jak wynika z części graficznej prognozy nie znajdują się w jego zasięgu miejsca występowania ptaków chronionych. Najbliższe takie miejsca, związane z występowaniem gąsiora, czajki i potrzyszca, znajdują się w sąsiednim już wcześniej wyznaczonym w dotychczas obowiązującym planie miejscowym terenie przeznaczonym pod tą samą funkcję. Ze względu na znaczne oddalenie nowo wyznaczonego terenu od miejsc występowania ptaków chronionych nie należy spodziewać się, że prowadzona w nim eksploatacja powierzchniowa oraz powstałe w jego granicach nowe zainwestowanie, które będzie w fazie rekultywacji tego terenu usunięte, będzie miało negatywny wpływ na te gatunki oraz generalnie na cele i przedmiot ochrony tego obszaru Natura 2000. Eksploatacja złoża „Rabusiowice”, poza typowymi dla kopalni odkrywkowej zmianami w ukształtowaniu po-

wierzchni, nie powoduje innych niekorzystnych wpływów na środowisko. Przekształcenie powierzchni w procesie eksploatacji złoża polega na zmianie terenów lądowych na wodne, częściowo odtwarzanych poprzez zasypywanie wyrobisk poeksploatacyjnych nadkładowymi masami ziemnymi. Przekształcenia te nie są szczególnie uciążliwe dla środowiska, gdyż pozwalają w przyszłości na powrót naturalnej flory i fauny. Rekultywacja terenów na złożu „Rabusiowice” prowadzona jest sukcesywnie i polega na:

- odtwarzaniu terenów lądowych poprzez: przemieszczanie mas ziemnych pochodzących z udostępnienia złoża bezpośrednio do basenu poeksploatacyjnego na projektowane stałe zwałowiska wewnętrzne, likwidację tymczasowych zwałowisk poprzez przemieszczanie mas ziemnych do basenu poeksploatacyjnego na projektowane stałe zwałowiska wewnętrzne oraz lokowanie w wyrobisku górniczym pulpy pochodzącej z płukania kruszywa lub urządzenia odwadniającego w celu częściowego odzyskania terenu lądowego;
- kształtowaniu powierzchni terenów lądowych poprzez wykonywanie zabiegów niwelacyjnych;
- kształtowaniu skarp zbiorników poeksploatacyjnych;
- w razie potrzeb wykonaniu zabiegów agrotechnicznych.

Powyższy katalog robót rekultywacyjnych jest zgodny z ustaleniami przedmiotowego projektu zmiany planu w tym zakresie. Na potwierdzenie powyższej tezy, która zakłada odzysk terenów lądowych jako jeden z procesów rekultywacji, w czynnym zakładzie górniczym poczynając od 2014 roku na przestrzeni ostatnich 10 lat, przekształcono powierzchnię terenu działalnością górniczą na powierzchni około 30 ha, z czego odzysk terenów lądowych w tym samym czasie wyniósł około 8 ha (co stanowi blisko 27 % z puli terenów objętych działalnością górniczą). W tym przypadku proces rekultywacji obrazuje, że ponad 1/4 terenów w całym cyklu wydobywczym zajęta jest tylko czasowo na cele górnicze. Ziemia zatorska i sama Gmina Zator oraz gminy sąsiednie takie jak Przeciszów, Oświęcim, Babice charakteryzują się bardzo bogatymi przykładami wzorowo przeprowadzonych rekultywacji w tym zakresie. Ogromne skupiska terenów zrehabilitowanych wykorzystywane są jako czynne zbiorniki wędkarskie, bardzo mocno zarybione na przestrzeni ostatnich dziesięcioleci. Bogate w ryby zbiorniki wodne wyrobisk poeksploatacyjnych przyciągnęły również w ten rejon kraju całe kolonie ptactwa wodno-błotnego oraz inne gatunki ptaków chronionych. Dotyczy to również ślepowrona, który na stałe rozgościł się w Kopalni Kruszywa „Zator – Podolsze Nowe”. Dzisiaj populacja tej czapli jest bardzo ceniona nie tylko w Polsce ale i na świecie.

Podobnie, zmiana przeznaczenia części terenu górnictwa i wydobywania (G) na teren produkcji przemysłowej lub składów i magazynów lub usług (PP-PS-U) i na teren usług sportu i rekreacji (US) ma miejsce we wschodniej części miejscowości Podolsze. W przypadku terenu PP-PS-U zlokalizowana jest ona w obszarze, na którym wcześniej odbywało się wydobywanie kru-

szywa naturalnego ze skreślonego już z bilansu zasobów złoża „Zator – Podolsze Nowe”. Większość tego obszaru, w jego południowej i centralnej części została już zrekultywowana. Natomiast na stosunkowo niedużej jego północnej części pozostały i są obecnie wykorzystywane, przez Kopalnię Kruszywa „Zator – Podolsze Nowe”, obiekty, urządzenia i inne tereny zainwestowane, do celów bieżącej działalności tej kopalni. Jak widać z powyższego zmiana w zakresie tego terenu nie dotyczy terenów już zrekultywowanych. Przedmiotowa zmiana ma na celu wykorzystanie istniejącego zainwestowania w tym terenie i ewentualne umożliwienie zlokalizowania w nim, zgodnie z ustaleniami zmiany planu na podstawie obecnie obowiązującego studium, nowych obiektów budowlanych i urządzeń, koniecznych do dalszego funkcjonowania kopalni. Ponieważ, jak stwierdzono wcześniej jest to teren już częściowo zainwestowany, skala tego nowego zainwestowania nie będzie duża i będzie ona limitowana przez ustalenia planu dla tego terenu PP-PS-U. Dotyczy to zarówno jego przeznaczenia, w ramach którego będą mogły być realizowane wyłącznie obiekty budowlane i urządzenia związane z funkcjonowaniem Kopalni Kruszywa „Zator – Podolsze Nowe” jak również zasad zagospodarowania i zabudowy w tym terenie, w ramach których, w stosunku do pozostałych terenów PP-PS-U wyznaczonych w zmianie planu:

- zmniejszono z 60 % do 50 % udział powierzchni zabudowy;
- zmniejszono z 2,0 do 1,5 maksymalny wskaźnik nadziemnej intensywności zabudowy;
- zwiększono z 20 % do 30 % minimalny wskaźnik powierzchni biologicznie czynnej;
- zmniejszono z 20 m do 16 m maksymalną wysokość zabudowy;
- zmniejszono ze 100 m do 75 m maksymalną długość pojedynczej elewacji budynku.

Teren ten znajduje się w granicach obszaru Natura 2000 „Dolina Dolnej Skawy” (PLB 120005) a jego powierzchnia wynosi około 7,95 ha. Jego granice wyznaczono tak aby nie wchodził on swoim zasięgiem w granice strefy ochrony ślepowrona, którego stanowisko zlokalizowane jest w odległości około 580 m od jego południowej granicy. Podobnie, w jego zasięgu nie znajdują się miejsca występowania innych ptaków chronionych. Najbliższe takie miejsca, związane z występowaniem gąsiorka, znajdują się w zrekultywowanej części dawnego złoża „Zator – Podolsze Nowe” oraz w zasięgu obecnie eksploatowanego złoża „Rabusowice”. W związku z powyższym nie należy spodziewać się, że prowadzona w nim działalność, będzie miała negatywny wpływ na te gatunki oraz generalnie na cele i przedmiot ochrony tego obszaru Natura 2000.

Z kolei, w przypadku terenu usług sportu i rekreacji (US) to generalnie teren ten został oznaczony nowym oznaczeniem w zamian za dotychczasowy teren niesklasyfikowany – usługi sportu i rekreacji związane z wędkarstwem (N). Zmiana tego oznaczenia podyktowana została chęcią zrezygnowania z wyznaczenia w projekcie zmiany planu terenu niesklasyfikowanego w tym obszarze. Jednocześnie jednak do ustaleń projektu zmiany planu dla tego terenu zostały zachowane, tak jak w poprzedniej wersji ustaleń dla terenu niesklasyfikowa-

nego – usługi sportu i rekreacji związane z wędkarstwem (N), wszystkie ograniczenia w możliwościach zagospodarowania nowo oznaczonego terenu usług sportu i rekreacji (US). W ramach tego terenu jego powiększenie od strony północnej odbyło się, tak jak to już opisano wcześniej, kosztem części terenu górnictwa i wydobywania (G) i ma powierzchnię około 2,24 ha. W zamian za to zrezygnowano z wyznaczenia terenu usług sportu i rekreacji (US) na dawnym terenie niesklasyfikowanym – usługi sportu i rekreacji związane z wędkarstwem (N), w jego południowo zachodniej części na powierzchni około 4,37 ha wyznaczając tam teren zieleni naturalnej (ZN). Łącznie więc powierzchnia terenu usług sportu i rekreacji (US) zmniejszyła się o około 2,13 ha. Podobnie jak w przypadku omawianego wcześniej terenu PP-PS-U, na części terenu usług sportu i rekreacji (US) wyznaczonej w zamian za teren górnictwa i wydobywania (G), nie znajdują się miejsca występowania ptaków chronionych. Najbliższe takie miejsce, związane z występowaniem gąsiora, znajduje się w zrekultywowanej części dawnego złoża „Zator – Podolsze Nowe”. Nowo wyznaczana część terenu usług sportu i rekreacji (US) znajduje się w granicach obszaru Natura 2000 „Dolina Dolnej Skawy” (PLB 120005) oraz w przeważającej części w granicach strefy ochrony ślepowrona, którego stanowisko zlokalizowane jest w odległości około 500 m w kierunku południowym. W związku z tym nie należy spodziewać się, że poszerzenie terenu usług sportu i rekreacji (US) w tym miejscu, będzie miało negatywny wpływ na te gatunki oraz na cele i przedmiot ochrony tego obszaru Natura 2000.

13.2. Charakterystyka zmian jakościowych w stosunku do dotychczas obowiązującego planu

Omawiany projekt zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego gminy Zator dla obszaru sołectwa Podolsze zawiera ustalenia określające planowane przeznaczenie oraz zasady zagospodarowania terenów objętych tą zmianą planu miejscowego. W przedmiotowym projekcie zmiany planu, w dużej mierze utrzymano w tym zakresie ustalenia dotychczas obowiązującego Miejscowego Planu Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Zator obowiązujące na obszarze miejscowości Podolsze. Natomiast tylko w kilku przypadkach określono dla pewnych terenów nowe przeznaczenie wskazując także inne zasady ich zagospodarowania. Charakter tych zmian jest mało zróżnicowany. Oprócz omówionych w poprzednim rozdziale zmian polegających na przeznaczeniu gruntów rolnych pod zainwestowanie oraz związanych ze zmianami przeznaczenia dotychczasowego terenu górnictwa i wydobywania (G) na teren produkcji przemysłowej lub składów i magazynów lub usług (PP-PS-U) oraz na teren usług sportu i rekreacji (US), w projekcie zmiany planu wprowadzono pewne ustalenia, które w istotny sposób kształtują zagospodarowanie terenów o różnym

przeznaczeniu. Dotyczy to w głównej mierze zmiany przeznaczenia kilku terenów dotychczas przeznaczonych pod zabudowę zagrodową na tereny przeznaczone pod zabudowę mieszkaniową jednorodzinną lub usługową (MN-U). Są one położone głównie w obszarach znajdujących na obrzeżach istniejącej zabudowy lub na obrzeżach terenów już przeznaczonych w obowiązującym planie pod zainwestowanie, poza obszarem położonym w granicach obszaru Natura 2000 „Dolina Dolnej Skawy” (PLB 120005). W zakresie wprowadzonych zmian w ustaleniach tekstowych projektu zmiany planu, w stosunku do obecnych ustaleń tekstowych obowiązującego planu miejscowego, nie zachodzą tu bardzo istotne zmiany. Wynika to z faktu, że dotychczasowe ustalenia planu miejscowego dla terenów przeznaczonych pod zabudowę zagrodową były ustaleniami łączącymi w sobie również funkcje pozarolnicze, które zostały przeniesione do ustaleń projektu zmiany planu dla terenów przeznaczonych pod zabudowę mieszkaniową jednorodzinną lub usługową (MN-U). Mają one również bardzo podobne, a czasami wręcz identyczne ustalenia, w zakresie zasad zagospodarowania terenu i zasad kształtowanie zabudowy w stosunku do obecnie obowiązującego planu miejscowego.

Kolejną, bardzo istotną zmianą tego typu jest weryfikacja zasięgu obszarów szczególnego zagrożenia powodzią na podstawie aktualnych map zagrożenia powodziowego. Powyższą zmianę można ocenić jako korzystną dla jakości życia mieszkańców ze względu na wykorzystanie dokładniejszych informacji na temat zagrożenia powodziowego.

Pozostałe zmiany jakościowe w obrębie terenów przeznaczonych do zainwestowania wynikają głównie z planowanych zmian systemie komunikacyjnym miejscowości, w tym również wynikających z realizacji północnej części obwodnicy Zatora w ciągu drogi wojewódzkiej nr 781.

W obrębie terenów otwartych (rolnych, leśnych i terenów wód) również nastąpiły niewielkie zmiany głównie w wyniku dostosowania rysunku zmiany planu do stanu ewidencji gruntów i do granic własności.

14. Przewidywane, znaczące oddziaływania na środowisko w wyniku realizacji postanowień zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego

Omawiany projekt zmiany planu zawiera ustalenia dotyczące przeznaczenia zasad zagospodarowania terenów dla miejscowości Podolsze.

W projekcie zmiany planu przewidziano niezbyt znaczące poszerzenia terenów zabudowy w stosunku do dotychczasowych ustaleń planu miejscowego. Powierzchnia nowych terenów do zainwestowania wynosi około 37,74 ha. Stanowi to około 21,9 % powierzchni terenów przeznaczonych w obecnie obowiązującym planie miejscowym pod zabudowę.

Rozmieszczenie terenów przeznaczonych do zainwestowania we wcześniejszych opracowaniach planistycznych oraz nowych terenów zainwestowania wyznaczonych w omawianym projekcie zmiany planu przedstawiono w części kartograficznej prognozy.

14.1. Różnorodność biologiczna

Realizacja ustaleń zmiany planu pociągnie za sobą nieuniknioną zmianę warunków siedliskowych na terenach przeznaczonych do zainwestowania. Biorąc pod uwagę fakt, iż zmiany sposobu użytkowania będą dotyczyć dotychczasowych terenów rolnych można przewidywać, iż zmiany warunków siedliskowych polegać będą na uszczupleniu terenów zajmowanych dotychczas przez zbiorowiska trwałych użytków zielonych oraz zbiorowiska segetalne, na rzecz terenów zabudowanych pozbawionych roślinności oraz ogrodów i zieleni przydomowej.

Analizując rozmieszczenie projektowanych nowych terenów zainwestowania można stwierdzić, że realizacja zmiany planu w tym zakresie nie będzie mieć znaczącego negatywnego wpływu na różnorodność biologiczną terenów gminy Zator. Składają się na to następujące cechy projektu:

- projektowanie nowych terenów zabudowy głównie na zasadzie kontynuacji istniejącego układu osadniczego;
- utrzymanie w dotychczasowym użytkowaniu stawów rybnych;
- zachowanie pasm zieleni w otoczeniu koryt pozostałych cieków wodnych;
- zachowanie różnorodności siedliskowej otwartych terenów rolnych.

14.2. Ludzie

Realizacja ustaleń omawianego projektu zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego gminy Zator dla obszaru sołectwa Podolsze stworzy szerokie możliwości poprawy warunków życia ludności przede wszystkim poprzez wyznaczenie nowych terenów zabudowy mieszkaniowo-usługowej i mieszkaniowej jednorodzinnej. Miejscowość Podolsze jest położona w pobliżu ujścia rzeki Skawy do rzeki Wisły. W przypadku obszaru szczególnego zagrożenia powodzią należy stwierdzić, że mieści się on w granicach terenu położonego pomiędzy wałami przeciwpowodziowymi tych rzek. Natomiast zagrożenie powodziowe w tej miejscowości obejmuje obszary, na którym prawdopodobieństwo powodzi jest niskie i wynosi raz na 500 lat (0,2 %), położone poza wałami przeciwpowodziowymi rzek Wisły i Skawy, zlokalizowane w północnej, zachodniej i centralnej części obszaru objętego zmianą planu oraz obszary narażone na zalanie w przypadku zniszczenia lub uszkodzenia wału

przeciwpowodziowego (wyznaczone dla przepływu o prawdopodobieństwie wystąpienia 1 %), według scenariusza całkowitego zniszczenia wału przeciwpowodziowego, położone w również północnej, zachodniej i centralnej części obszaru objętego zmianą planu. Realizacja zabudowy w tych obszarach wymagać więc będzie stosowania rozwiązań technicznych minimalizujących zagrożenie dla życia i zdrowia mieszkańców tudzież minimalizujących straty materialne. Potrzebne jest także kształtowanie układu drogowego w sposób umożliwiający szybką ewakuację mieszkańców z terenów zagrożonych zalaniem w omawianych powyżej przypadkach. Zasięgi obszarów szczególnego zagrożenia powodzią; obszarów, na których prawdopodobieństwo powodzi jest niskie i wynosi raz na 500 lat (0,2 %) oraz obszarów narażonych na zalanie w przypadku zniszczenia lub uszkodzenia wału przeciwpowodziowego (wyznaczonych dla przepływu o prawdopodobieństwie wystąpienia 1 %), według scenariusza całkowitego zniszczenia wału przeciwpowodziowego, przedstawiono na rysunku zmiany planu i na mapie niniejszej prognozy.

14.3. Zwierzęta

Spośród ustaleń projektu zmiany planu najistotniejszy wpływ na warunki bytowania dzikich zwierząt będą mieć projektowane rozszerzenia terenów przeznaczonych do zainwestowania.

Podstawą analizy wpływu ustaleń zmiany planu na warunki bytowania zwierząt dziko żyjących są informacje zawarte w standardowym formularzu danych dla obszaru specjalnej ochrony ptaków Natura 2000 „Dolina Dolnej Skawy” (PLB 120005); w „Wynikach Inwentaryzacji Awifauny na Terenie Proponowanego Obszaru Specjalnej Ochrony Ptaków PLB 120005 (IBA PL 125) Dolina Dolnej Skawy” (2008) a także w „Waloryzacji Przyrodniczej Doliny Skawy (od zapory w Świnnej Porębie do ujścia do rzeki Wisły) (gm. i m. Wadowice, gm. Tomice, gm. i m. Zator) (2007) oraz własne obserwacje.

Rozszerzanie terenów zainwestowania pociąga za sobą jako nieuchronną konsekwencję uszczuplenie terenów biologicznie czynnych stanowiących miejsce bytowania i żerowania pewnej ilości zwierząt dziko żyjących. Na etapie omawianego projektu zmiany planu można przewidywać, iż stosunkowo największe zmiany warunków siedliskowych fauny będą związane z rozwojem zabudowy w północnej części obszaru zmiany planu na zasadzie kontynuacji rozwoju istniejących układów osadniczych miejscowości Podolsze. Według Wyników Inwentaryzacji Awifauny z 2008 roku najwięcej chronionych gatunków ptaków występuje w rejonie kompleksu stawów rybnych w zachodniej części obszaru zmiany planu. W omawianym projekcie zmiany planu otoczenie stawów pozostawiono w stanie wolnym od zabudowy. Jest to korzystne z punktu widzenia ochrony ptaków występujących na obszarze Natu-

ra 2000 „Dolina Dolnej Skawy” (PLB 120005). Tylko w pobliżu jednego ze stawów, wyznaczono niewielki powierzchniowo przyrost terenu do zainwestowania (0,37 ha), w ramach terenu oznaczonego na rysunku zmiany planu symbolem 6.1MN-U (teren zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej lub usługowej). Co jest bardzo istotne z punktu widzenia celów i przedmiotu ochrony określonych dla obszaru Natura 2000 „Dolina Dolnej Skawy” (PLB 120005), od strony pobliskiego stawu rybnego po stronie wschodniej pozostawiono w dotychczasowym naturalnym użytkowaniu stosunkowo szeroki pas terenu porośnięty roślinnością wysoką, który będzie stanowił naturalny bufor pomiędzy tym stawem a terenem przeznaczonym do zabudowy. Na obszarze będącym przyrostem terenu do zainwestowania nie znajdują się miejsca występowania ptaków chronionych określone na rysunku prognozy oddziaływania na środowisko. Natomiast w jego pobliżu, zgodnie z rysunkiem prognozy oddziaływania na środowisko, mogą występować gąsiorek, gęgawa i trzciniak. Jednak, biorąc pod uwagę miejsca ich występowania, w dwóch przypadkach na i w pobliżu terenu już przeznaczonego pod zabudowę oraz w dwóch przypadkach po przeciwnej stronie naturalnego buforu pomiędzy terenem przeznaczonym do zabudowy a stawem, nie należy spodziewać się, że powstałe w jego granicach nowe zainwestowanie będzie miało negatywny wpływ na te gatunki. Niemniej jednak wskazane jest aby w miarę możliwości prace budowlane na terenach przeznaczonych w zmianie planu pod zabudowę wykonywano poza okresem lęgowym ptaków (V-VII).

Analizując rozmieszczenie projektowanych terenów zainwestowania można stwierdzić, że ich rozmiary i rozmieszczenie nie pociągną za sobą znaczącego negatywnego wpływu na warunki bytowania rzadkich, chronionych gatunków zwierząt, w tym ptaków objętych ochroną w obszarze Natura 2000 „Dolina Dolnej Skawy” (PLB 120005).

Składają się na to następujące cechy projektu zmiany planu:

- zachowanie wolnych od zainwestowania korytarzy ekologicznych w dolinach rzek Wisły i Skawy;
- utrzymanie w dotychczasowym użytkowaniu stawów rybnych oraz zadrzewień i terenów rolnych w ich otoczeniu;
- zachowanie drugorzędnych korytarzy ekologicznych w dolinach małych cieków wodnych.

14.4. Rośliny

Realizacja ustaleń omawianego projektu zmiany planu spowoduje nieuchronne zniszczenie roślinności w związku z realizacją nowej zabudowy na terenach przeznaczonych na ten cel w projekcie zmiany planu.

Będzie to dotyczyć łącznie terenów o powierzchni około 37,74 ha, z czego około 13,28 ha będzie związane z prowadzeniem powierzchniowej eksploatacji kruszywa naturalnego. Dotychczas tereny te pokryte są głównie pospolitą roślinnością użytków rolnych i nie ma informacji o występowaniu na tych terenach ważnych stanowisk roślin chronionych. Na terenach nowej zabudowy trwałe zniszczenie szaty roślinnej nastąpi jedynie w miejscach lokalizacji budynków, dróg oraz innych obiektów budowlanych. Natomiast w otoczeniu tych obiektów szata roślinna zostanie odtworzona głównie w formie ogrodów przydomowych oraz zieleni urządzonej. Korzystnym elementem jest wprowadzenie do ustaleń zmiany planu wskaźników określających minimalny udział powierzchni biologicznie czynnej w powierzchni zabudowanych działek. Wynosi on 30 % w terenach zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej (MN), w terenach zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej lub usługowej (MN-U), w terenach zabudowy związanej z rolnictwem (RZ), w terenach usług sportu i rekreacji (US) i w terenie usług turystyki lub kultury i rozrywki lub akwakultury i obsługi rybactwa, w zakresie lokalizacji „Muzeum Karpia – Centrum Promocji Stawów Zatorskich” (UT-UK-RA). Natomiast w terenach usług (U), w terenach produkcji przemysłowej lub składów i magazynów lub usług (PP-PS-U) a także w terenach górnictwa i wydobywania (G) wynosi on 20 %, a w terenie kanalizacji (IK) oraz w terenie niesklasyfikowanym – obsługa gospodarki wodnej (N) wynosi on 10 %.

Projekt zmiany planu nie przewiduje uszczuplenia terenów leśnych. Możliwości tworzenia nowych zalesień są ograniczone do powierzchni gruntów do tego predysponowanych (tereny już częściowo zadrzewione). W projekcie zmiany planu zachowano mozaikowy układ terenów rolnych bez możliwości zalesień. Pozwoli to na utrzymanie zróżnicowania roślinności terenów rolnych. Ustalenia zmiany planu mają jednak ograniczony wpływ na faktyczne użytkowanie terenów rolnych i nie mogą zapobiec zniszczeniu nieleśnych zbiorowisk roślinnych wskutek spontanicznej sukcesji roślinności leśnej w przypadku zaniechania rolniczego użytkowania gruntów.

14.5. Wody

Realizacja omawianego projektu zmiany planu oznaczać będzie możliwość powstania zabudowy, głównie mieszkaniowej jednorodzinnej oraz mieszkaniowej jednorodzinnej lub usług, czy mieszkaniowej związanej z funkcjonowaniem gospodarstw rolnych na nowo wyznaczonych obszarach o powierzchni około 20 ha. Powstanie zabudowy mieszkaniowej będzie związane z powstaniem nowych gospodarstw domowych. Ich funkcjonowanie będzie mieć wpływ na stosunki wodne gminy, ponieważ będą one zużywać wodę pitną oraz będą wytwarzać ścieki komunalne. Przyjmując wskaźnik około 400 m² terenów do zainwestowania

na 1 mieszkańca można szacować, iż na terenach wskazanych w projekcie zmiany planu do zabudowy mieszkaniowej może zamieszkać około 500 osób. Przyjmując jednostkowe zapotrzebowanie na wodę w ilości $80 \text{ dm}^3/\text{M}/\text{d}$, łączne średnie zapotrzebowanie na wodę może wzrosnąć o około $40,0 \text{ m}^3/\text{dobę}$. Powyższe wyliczenie dotyczy sytuacji, w której nowe tereny zostaną w całości zabudowane zgodnie z planowanym przeznaczeniem. Biorąc pod uwagę dotychczasowy stopień wykorzystania w gminie Zator terenów przeznaczonych do zainwestowania, jako bardziej prawdopodobny można przyjąć wariant, w którym w okresie najbliższych 10-15 lat nowe tereny zostaną zabudowane w około 50 %. Sytuacja taka oznaczałaby wzrost średniego zapotrzebowania na wodę na poziomie około $20,0 \text{ m}^3/\text{dobę}$. Ilość powstających ścieków komunalnych wzrośnie w tym samym stopniu.

Realizacja ustaleń zmiany planu wymagać będzie zatem konsekwentnej rozbudowy systemów zaopatrzenia w wodę oraz systemu odprowadzania i oczyszczania ścieków. Zasoby wodne gminy Zator są wystarczające dla pokrycia planowanego wzrostu zapotrzebowania na wodę. Dotyczy to zarówno wód podziemnych występujących w aluwiach doliny Skawy jak i wód powierzchniowych. Równocześnie istniejąca oczyszczalnia ścieków w Podolszu jest w stanie przyjąć zwiększoną ilość ścieków. Potrzebna będzie w tym celu konsekwentna rozbudowa systemu odprowadzania i oczyszczania ścieków.

Zagrożenie dla jakości wód powierzchniowych i podziemnych wynika z dysproporcji pomiędzy istniejącą i planowaną zabudową, a wyposażeniem terenów zabudowy w systemy zaopatrzenia w wodę i w systemy kanalizacyjne odprowadzające ścieki do oczyszczalni. Jedynym realnym sposobem zredukowania zagrożenia dla jakości wód podziemnych (jednolita część wód podziemnych nr 159 i 147) i powierzchniowych (jednolite części wód powierzchniowych Wisła od Przemszy do Skawy; Skawa od Klęczanki do ujścia oraz Dopływ z Grodziska) jest konsekwentna rozbudowa systemu kanalizacyjnego w celu wyposażenia istniejących i planowanych terenów osadniczych w system odprowadzania i oczyszczania ścieków.

14.6. Powietrze

Realizacja nowej zabudowy w wyniku realizacji omawianego projektu zmiany planu będzie mieć niewielki wpływ, na jakość powietrza. Polegać on będzie na emisji do atmosfery pewnej ilości zanieczyszczeń gazowych i pyłowych w wyniku spalania paliw dla celów ogrzewania budynków oraz przygotowania posiłków. Na etapie niniejszej prognozy nie sposób dokładnie obliczyć wielkości emisji gdyż nie są znane rodzaje paliw, które będą stosowane dla celów grzewczych. Najkorzystniejszym dla środowiska byłoby wykorzystanie gazu. Wyposażenie obszaru gminy w sieci gazowe pozwala na to. Jednakże o wyborze mediów

grzewczych decydować będą indywidualni właściciele budynków kierując się głównie relacjami cenowymi pomiędzy poszczególnymi rodzajami paliw.

Realizacja nowej zabudowy spowoduje również krótkoterminowe, przejściowe negatywne oddziaływanie na jakość powietrza w związku z emisją zanieczyszczeń gazowych i pyłowych w wyniku pracy maszyn budowlanych oraz w wyniku zwiększonego natężenia ruchu drogowego w związku z transportem materiałów budowlanych.

Na etapie niniejszej prognozy nie sposób ocenić wielkości uciążliwości komunikacyjnych ani co do ich natężenia (stężenia substancji zanieczyszczających w powietrzu i poziomu hałasu) ani co do ich zasięgu przestrzennego.

14.7. Powierzchnia ziemi

Wpływ realizacji omawianej zmiany planu na powierzchnię ziemi będzie ograniczony do nowych obszarów zainwestowania wyznaczonych w projekcie zmiany planu.

Zmiany powierzchni ziemi będą wynikiem robót ziemnych związanych ze wznoszeniem budynków oraz z budową dróg.

Nieuniknioną konsekwencją realizacji zabudowy będzie zniszczenie pokrywy glebowej w miejscach posadowienia budynków. Zgodnie z ustaleniami omawianego projektu zmiany planu powierzchnia nowych terenów przeznaczonych do zainwestowania wynosi około 22 ha.

Skala możliwych przekształceń powierzchni ziemi w związku z realizacją zabudowy jest również uzależniona od przyjętych wskaźników powierzchni zabudowy. Zarówno w nowo wyznaczonych terenach zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej (MN) jak i w terenach zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej lub usługowej (MN-U) powierzchnia zabudowy nie może przekraczać 50 % działki budowlanej. Biorąc pod uwagę planowaną skalę zabudowy nie ma podstaw do przewidywania znaczących zmian w rzeźbie terenu w wyniku realizacji zmiany planu.

14.8. Krajobraz

Ocena walorów krajobrazu przy istniejącym i projektowanym zagospodarowaniu terenu jest zawsze obarczona pewną dozą subiektywizmu. W opinii autorów prognozy w omawianym projekcie zmiany planu zachowano zasadnicze cechy krajobrazu miejscowości Podolsze. Utrzymano w stanie wolnym od zainwestowania dna dolin rzek Wisły i Skawy. Projekt zmiany planu przewiduje również utrzymanie dotychczasowego zagospodarowania i użytkowania stawów rybnych stanowiących charakterystyczny element krajobrazu „Doliny Karpia”.

Nowe tereny zabudowy zaprojektowano głównie, jako kontynuację i uzupełnienie istniejącej zabudowy i terenów przeznaczonych pod zabudowę w dotychczasowym planie. Lokalizacja nowych obszarów zabudowy mieszkalnej, mieszkalno-usługowej i zagrodowej oraz zabudowy służącej działalności gospodarczej w połączeniu z ustaleniami projektu zmiany planu dotyczącymi kształtowania zabudowy, jej intensywności oraz minimalnego udziału powierzchni biologicznie czynnej, pozwalają na harmonijne wkomponowanie nowej zabudowy w krajobraz miejscowości Podolsze.

14.9. Klimat

Realizacja ustaleń projektu zmiany planu spowoduje zmiany w użytkowaniu terenów, które powodują pewne zmiany klimatu lokalnego. Wynikają one będą głównie ze stworzenia nowych możliwości zabudowy oraz w mniejszym stopniu, z nowych możliwości zalesień.

Realizacja nowej zabudowy na terenach uprzednio użytkowanych rolniczo pociąga za sobą pewne zmiany klimatu lokalnego. Są to zmiany wartości albedo oraz deformacje prędkości i kierunku wiatru w związku z lokalizacją budynków. Realizacja budynku powoduje również zmiany warunków nasłonecznienia w jego otoczeniu. Skala projektowanych zmian w użytkowaniu terenu oraz zawarte w projekcie zmiany planu ograniczenia dotyczące intensywności zabudowy, a także wymogi w zakresie minimalnego udziału powierzchni biologicznie czynnej w powierzchni działki budowlanej pozwalają przewidywać, iż nie będą to zmiany znaczące dla warunków życia mieszkańców obszaru zmiany planu.

Wpływ nowych zalesień na klimat lokalny będzie polegał przede wszystkim na łagodzeniu kontrastów termicznych to znaczy temperatury minimalne w lesie nieco wyższe niż w terenach rolnych a temperatury maksymalne nieco niższe. Las powoduje także redukcję prędkości wiatru w przyziemnej warstwie powietrza. Na terenach leśnych dłuższy będzie okres zalegania pokrywy śnieżnej. Nie ma jednakże podstaw do przewidywania, aby były to zmiany w znaczący sposób wpływające na warunki życia ludności.

14.10. Zasoby naturalne

Na obszarze gminy Zator, zostały udokumentowane trzy złoża węgla kamiennego, które częściowo znajdują się w granicach obszaru zmiany planu. Są to: złożo węgla kamiennego „Spytkowice”, złożo węgla kamiennego „Wisła-Północ” oraz złożo węgla kamiennego „Zator”.

Ustalenia zmiany planu nie będą mieć znaczącego wpływu na zasoby tych złóż ani na potencjalne możliwości ich eksploatacji.

Na obszarze zmiany planu częściowo znajduje się również złoża kruszywa naturalnego „Rabusiowice”. Ustalenia projektu zmiany planu pozwalają na jego eksploatację stosownie do wydanych koncesji. Skutkiem eksploatacji kruszywa naturalnego będzie powstawanie nowych zbiorników wodnych w miejscach wyrobisk poźwirowych. Jest to korzystne z uwagi na powstawanie nowych potencjalnych siedlisk ptactwa wodnego.

14.11. Zabytki

Projekt zmiany planu uwzględnia wymogi ochrony zabytków nieruchomych znajdujących się na terenie miejscowości Podolsze. W omawianym projekcie zmiany planu uwzględniono wymogi ochrony obiektów zabytkowych wpisanych do gminnej ewidencji zabytków. Uwzględniono również stanowiska archeologiczne ujęte w ewidencji zabytków archeologicznych.

14.12. Dobra materialne

Omawiany projekty zmiany planu tworzy nowe możliwości realizacji budynków mieszkalnych i usługowych oraz innej zabudowy z nimi związanej a także obiektów infrastruktury technicznej i komunikacyjnej i związanych z nimi innych dóbr materialnych. Analizując rozmieszczenie projektowanych nowych terenów zainwestowania można stwierdzić, iż niektóre tereny projektowanej zabudowy znajdują się w granicach obszarów, na których prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest niskie i wynosi 0,2 %, obejmujących tereny położone poza wałami przeciwpowodziowymi rzek Wisły i Skawy, zlokalizowanych w północnej, zachodniej i centralnej części obszaru objętego zmianą planu oraz w granicach obszarów narażonych na zalanie w przypadku zniszczenia lub uszkodzenia wału przeciwpowodziowego (wyznaczonych dla przepływu o prawdopodobieństwie wystąpienia 1 %), według scenariusza całkowitego zniszczenia wału przeciwpowodziowego, położonych również w północnej, zachodniej i centralnej części obszaru objętego zmianą planu. Jest to wynikiem szczególnego położenia obszaru zmiany planu u ujścia rzeki Skawy do rzeki Wisły. Realizacja nowej zabudowy w tych terenach wymagać będzie stosowania rozwiązań technicznych minimalizujących straty oraz zabezpieczających przed skażeniem środowiska w przypadku wystąpienia powodzi.

15. Przewidywane oddziaływania wynikające z realizacji zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego na Obszar Specjalnej Ochrony Ptaków Natura 2000 „Dolina Dolnej Skawy” (PLB 120005)

W granicach obszaru specjalnej ochrony ptaków Natura 2000 „Dolina Dolnej Skawy” (kod obszaru PLB120005) znajduje się fragment obszaru gminy Zator o powierzchni około 2703,46 ha. Według rozporządzenia ministra środowiska z dnia 22 czerwca 2017 roku zmieniającego rozporządzenie w sprawie obszarów specjalnej ochrony ptaków (Dz. U. z 2017 r., poz. 1416 z późn. zm.) cały obszar Natura 2000 „Dolina Dolnej Skawy” (PLB 120005) obejmuje około 6818,64 ha. Jest on położony na obszarze następujących gmin:

- Wadowice – (99,62 ha);
- Alwernia - (212,34 ha);
- Oświęcim – (248,13 ha);
- Zator (wiejska część gminy) – (2703,46 ha);
- Spytkowice – (520,63 ha);
- Przeciszów – (716,96 ha);
- Tomice – (747,06 ha);
- Babice – (803,93 ha);
- Wieprz – (766,51 ha).

Obszar Natura 2000 „Dolina Dolnej Skawy” (PLB 120005) obejmuje rozległe kompleksy stawów rybnych położone wokół miasta Zatora w dolinach rzek Wisły, Skawy i Wieprzówki. Stawy są intensywnie wykorzystywane dla hodowli ryb, ale część spośród nich jest zarosnięta roślinnością wodną o charakterze półnaturalnym. Znajdują się tu również wypełnione wodą wyrobiska poźwirowe z wyspami oraz pokryte zaroślami obszary zalewowe rzek tworząc razem dogodne warunki bytowania ptactwa wodnego.

Wartość przyrodnicza obszaru wynika z faktu występowania co najmniej 16 gatunków z Załącznika I Dyrektywy Ptasiej, 6 gatunków z Polskiej Czerwonej Księgi. Na obszarze Natura 2000 „Dolina Dolnej Skawy” (PLB 120005) znajduje się jedno z nielicznych w Polsce stanowisk lęgowych podgorzałki; bardzo liczna populacja rybitwy zwyczajnej, rybitwy białowąsej, rybitwy białoskrzydłej i ślepowrona. W okresie lęgowym obszar zasiedla co najmniej 1 % populacji krajowej następujących gatunków ptaków: bączek, mewa czarnogłowa, podgorzałka, rybitwa białowąsa, rybitwa rzeczna, ślepowron, cyranka, czernica, gęgawa, głowienka, kokoszka, krakwa, perkoz dwuczuby, rybitwa białoskrzydła, sieweczka rzeczna, śmieszka, zausznik. Wysoką liczebność osiągają bąk, krwawo dziób, perkozek.

Dol. Skawy poniżej mostu w Tomicach (foto W. Głowacki)

Specyfika obszaru Natura 2000 „Dolina Dolnej Skawy” (PLB 120005) wynika z jego wybitnie antropogenicznego pochodzenia. Kompleksy stawów rybnych stanowiące ostoje chronionych gatunków ptactwa powstały w wyniku gospodarki człowieka. Zachowanie tych warunków wymaga kontynuacji gospodarki rybackiej na tym obszarze. Zarówno nadmierna intensyfikacja hodowli ryb jak i jej zaniechanie stanowią zagrożenie dla wartości przyrodniczych obszaru. To z kolei pociąga za sobą konieczność funkcjonowania w granicach obszaru chronionego i w jego bezpośrednim sąsiedztwie terenów osadniczych wraz z całą infrastrukturą techniczną i komunikacyjną. Terytorium tego obszaru natura 2000 jest silnie rozczłonkowane ze względu na istniejący układ zabudowy. Przez jego obszar przebiegają liczne trasy komunikacyjne o znacznym natężeniu ruchu. W tym dwie drogi krajowe. Droga nr 28 relacji Zator – Wadowice – Nowy Sącz – Przemyśl oraz droga nr 44 relacji Kraków – Oświęcim – Gliwice. Przez obszar biegną również trasy linii kolejowych, czynnej linii Skawina – Oświęcim oraz nieczynnej linii Spytkowice – Wadowice, która jest jedynie sporadycznie, na niewielkich długościach, wykorzystywana dla przewozów towarowych.

W granicach obszaru Natura 2000 „Dolina Dolnej Skawy” (PLB 120005) znajduje się zdecydowana większość obszaru zmiany planu, za wyjątkiem najintensywniej zabudowa-

nych części miejscowości Podolsze. Najcenniejszy pod względem przyrodniczym jest kompleks stawów rybnych w zachodniej części obszaru zmiany planu.

Rzeka Wisła przepływa wzdłuż północnych krańców obszaru zmiany planu. Koryto rzeki na tym odcinku jest uregulowane. Jednakże roślinność w międzywalu Wisły ma charakter półnaturalny. W omawianym projekcie zmiany planu uwzględniono wymogi ochrony obszaru Natura 2000 „Dolina Dolnej Skawy” (PLB 120005) poprzez koncentrację rozwoju zabudowy w centralnej i południowej części obszaru zmiany planu, na zasadzie kontynuacji rozwoju oraz uzupełnień istniejącego układu osadniczego miejscowości Podolsze. Pozostawiono natomiast, jako niezabudowane, tereny rolne w otoczeniu terenów przeznaczonych pod zabudowę (północna część układu osadniczego miejscowości Podolsze) oraz w sąsiedztwie kompleksu stawów rybnych na zachód od nowo wybudowanej zachodniej obwodnicy Podolsza (w ciągu docelowej, wchodzącej w skład drogi krajowej i wojewódzkiej, zachodniej obwodnicy Zatora), które stanowią główną ostoję chronionych gatunków ptactwa. Projekt zmiany planu nie przewiduje lokalizacji terenów nowej zabudowy w granicach obszaru Natura 2000 „Dolina Dolnej Skawy” (PLB 120005). Natomiast zidentyfikowane miejsca występowania chronionych gatunków ptaków przedstawiono w części kartograficznej prognozy.

W granicach obszaru Natura 2000 „Dolina Dolnej Skawy” (PLB 120005) wyznaczono w ramach zmiany planu tylko dwa, bardzo różniące się między sobą powierzchniowo, przyrosty terenów do zainwestowania.

Pierwszym z nich jest mający stosunkowo dużą powierzchnię (około 13,28 ha) teren górnictwa i wydobywania (G) zlokalizowany we wschodniej części miejscowości Podolsze. Został on wyznaczony, zgodnie z obowiązującym Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Zator, w nawiązaniu do terenu przeznaczonego pod tą samą funkcję wyznaczonego w obowiązującej obecnie na tym obszarze zmianie miejscowego planu zagospodarowania gminy Zator z 2011 roku. Jego wyznaczenie jest związane z udokumentowaniem i poszerzeniem zasięgu złoża kruszywa naturalnego „Rabusiowice” oraz planowaną kontynuacją działalności górniczej związanej z eksploatacją tego złoża. Złoże „Rabusiowice” jest obecnie jedynym eksploatowanym złożem kruszywa naturalnego na obszarze Gminy Zator. Złoże to jest unikatowym na skalę nie tylko gminy, ale i regionu. Zwarty kompleks złożowy o dużych zasobach, stosunkowo prosta budowa geologiczna i wyjątkowe parametry kopaliny czynią to złoże rentownym do eksploatacji. Jak wynika z części graficznej prognozy nie znajdują się w jego zasięgu miejsca występowania ptaków chronionych. Najbliższe takie miejsca, związane z występowaniem gąsiorka, czajki i potrzescza, znajdują się w sąsiednim już wcześniej wyznaczonym w dotychczas obowiązującym planie miejscowym terenie przeznaczonym pod tą samą funkcję. Ze względu na znaczne oddalenie nowo wyznaczonego terenu od miejsc występowania ptaków chronionych nie należy spodziewać się, że prowadzona w nim eksploatacja powierzchniowa

oraz powstałe w jego granicach nowe zainwestowanie, które będzie w fazie rekultywacji tego terenu usunięte, będzie miało negatywny wpływ na te gatunki oraz generalnie na cele i przedmiot ochrony tego obszaru Natura 2000. Eksploatacja złoża „Rabusiuwice”, poza typowymi dla kopalni odkrywkowej zmianami w ukształtowaniu powierzchni, nie powoduje innych niekorzystnych wpływów na środowisko. Przekształcenie powierzchni w procesie eksploatacji złoża polega na zmianie terenów lądowych na wodne, częściowo odtwarzanych poprzez zasypywanie wyrobisk poeksploatacyjnych nadkładowymi masami ziemnymi. Przekształcenia te nie są szczególnie uciążliwe dla środowiska, gdyż pozwalają w przyszłości na powrót naturalnej flory i fauny. Rekultywacja terenów na złożu „Rabusiuwice” prowadzona jest sukcesywnie i jest zgodna z ustaleniami przedmiotowego projektu zmiany planu w tym zakresie. Ziemia zatorska i sama Gmina Zator oraz gminy sąsiednie takie jak Przeciszów, Oświęcim, Babice charakteryzują się bardzo bogatymi przykładami wzorowo przeprowadzonych rekultywacji w tym zakresie. Ogromne skupiska terenów zrehabilitowanych wykorzystywane są jako czynne zbiorniki wędkarskie, bardzo mocno zarybione na przestrzeni ostatnich dziesięcioleci. Bogate w ryby zbiorniki wodne wyrobisk poeksploatacyjnych przyciągają również w ten rejon kraju kolonie ptactwa wodno-błotnego oraz inne gatunki ptaków chronionych. Dotyczy to również ślepowrona, który na wyspie jednego ze stawów w miejscowości Podolsze znalazł swoje siedlisko do życia. Dzisiaj populacja tej czapli jest bardzo ceniona nie tylko w Polsce ale i na świecie.

Drugim z nich jest z kolei stosunkowo niewielki powierzchniowo przyrost terenu do zainwestowania (0,37 ha) w ramach terenu oznaczonego na rysunku zmiany planu symbolem 6.1MN-U (teren zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej lub usługowej). Został on także wyznaczony zgodnie z obowiązującym Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Zator, w nawiązaniu do już przeznaczonego pod zabudowę terenu 6MRUz1 (teren zabudowy mieszanej: mieszkaniowej, zagrodowej i usługowej na obszarach potencjalnego zagrożenia powodzią) w obowiązującej obecnie na tym obszarze zmianie planu miejscowego. Omawiany obszar objęty przyrostem terenu do zainwestowania jest już w znacznej mierze zabudowany budynkami, głównie o funkcji gospodarczej. Mając więc na uwadze zawarte w ustaleniach zmiany planu wskaźniki zagospodarowania dla terenów MN-U zgodnie z którymi powierzchnia zabudowy nie może być większa niż 50% powierzchni działki budowlanej a powierzchnia biologicznie czynna nie może być mniejsza niż 30% powierzchni działki budowlanej a także biorąc pod uwagę wielkości i kształty działek ewidencyjnych w tym obszarze można stwierdzić, że ewentualna skala nowej zabudowy na tym obszarze będzie bardzo znikoma. Ponadto, co jest bardzo istotne z punktu widzenia celów i przedmiotu ochrony określonych dla obszaru Natura 2000 „Dolina Dolnej Skawy” (PLB 120005), od strony pobliskiego stawu rybnego po stronie wschodniej pozostawiono w dotychczasowym naturalnym użytkowaniu stosunkowo szeroki

pas terenu porośnięty roślinnością wysoką, który będzie stanowił naturalny bufor pomiędzy tym stawem a terenem przeznaczonym do zabudowy. Na obszarze będącym przyrostem terenu do zainwestowania nie znajdują się miejsca występowania ptaków chronionych określone na rysunku prognozy oddziaływania na środowisko. Natomiast w jego pobliżu, zgodnie z rysunkiem prognozy oddziaływania na środowisko, mogą występować gąsiorek, gęgawa i trzciniak. Jednak, biorąc pod uwagę miejsca ich występowania, w dwóch przypadkach na i w pobliżu terenu już przeznaczonego pod zabudowę oraz w dwóch przypadkach po przeciwnej stronie naturalnego buforu pomiędzy terenem przeznaczonym do zabudowy a stawem, nie należy spodziewać się, że powstałe w jego granicach nowe zainwestowanie będzie miało negatywny wpływ na te gatunki. W związku z powyższym wyznaczenie w zmianie planu niewielkiego powierzchniowo przyrostu terenu do zainwestowania nie będzie miało znaczącego negatywnego wpływu na cele i przedmiot ochrony obszaru Natura 2000 „Dolina Dolnej Skawy” (PLB 120005).

Osobnego omówienia wymaga także zmiana przeznaczenia części terenu górnictwa i wydobywania (G) na teren produkcji przemysłowej lub składów i magazynów lub usług (PP-PS-U) i na teren usług sportu i rekreacji (US), która ma miejsce we wschodniej części miejscowości Podolsze.

W przypadku terenu PP-PS-U zlokalizowana jest ona w obszarze, na którym wcześniej odbywało się wydobywanie kruszywa naturalnego ze skreślonego już z bilansu zasobów złoża „Zator – Podolsze Nowe”. Większość tego obszaru, w jego południowej i centralnej części została już zrekultywowana. Natomiast na stosunkowo niedużej jego północnej części pozostały i są obecnie wykorzystywane, przez Kopalnię Kruszywa „Zator – Podolsze Nowe”, obiekty, urządzenia i inne tereny zainwestowane, do celów bieżącej działalności tej kopalni. Jak widać z powyższego zmiana w zakresie tego terenu nie dotyczy terenów już zrekultywowanych. Przedmiotowa zmiana ma na celu wykorzystanie istniejącego zainwestowania w tym terenie i ewentualne umożliwienie zlokalizowania w nim, zgodnie z ustaleniami zmiany planu na podstawie obecnie obowiązującego studium, nowych obiektów budowlanych i urządzeń, koniecznych do dalszego funkcjonowania kopalni. Ponieważ, jak stwierdzono wcześniej jest to teren już częściowo zainwestowany, skala tego nowego zainwestowania nie będzie duża i będzie ona limitowana przez ustalenia planu dla tego terenu PP-PS-U. Dotyczy to zarówno jego przeznaczenia, w ramach którego będą mogły być realizowane wyłącznie obiekty budowlane i urządzenia związane z funkcjonowaniem Kopalni Kruszywa „Zator – Podolsze Nowe” jak również zasad zagospodarowania i zabudowy w tym terenie, w ramach których, w stosunku do pozostałych terenów PP-PS-U wyznaczonych w zmianie planu:

- zmniejszono z 60 % do 50 % udział powierzchni zabudowy;
- zmniejszono z 2,0 do 1,5 maksymalny wskaźnik nadziemnej intensywności zabudowy;
- zwiększono z 20 % do 30 % minimalny wskaźnik powierzchni biologicznie czynnej;

- zmniejszono z 20 m do 16 m maksymalną wysokość zabudowy;
- zmniejszono ze 100 m do 75 m maksymalną długość pojedynczej elewacji budynku.

Powierzchnia tego terenu wynosi około 7,95 ha. Jego granice wyznaczono tak aby nie wchodził on swoim zasięgiem w granice strefy ochrony ślepowrona, którego stanowisko zlokalizowane jest w odległości około 580 m od jego południowej granicy. Podobnie, w jego zasięgu nie znajdują się miejsca występowania innych ptaków chronionych. Najbliższe takie miejsca, związane z występowaniem gąsiorka, znajdują się w zrekultywowanej części dawnego złoża „Zator – Podolsze Nowe” oraz w zasięgu obecnie eksploatowanego złoża „Rabusłowice”. W związku z powyższym nie należy spodziewać się, że prowadzona w nim działalność, będzie miała negatywny wpływ na te gatunki oraz generalnie na cele i przedmiot ochrony tego obszaru Natura 2000.

Z kolei, w przypadku terenu usług sportu i rekreacji (US) to generalnie teren ten został oznaczony nowym oznaczeniem w zamian za dotychczasowy teren niesklasyfikowany – usługi sportu i rekreacji związane z wędkarstwem (N). Zmiana tego oznaczenia podyktowana została chęcią zrezygnowania z wyznaczenia w projekcie zmiany planu terenu niesklasyfikowanego w tym obszarze. Jednocześnie jednak do ustaleń projektu zmiany planu dla tego terenu zostały zachowane, tak jak w poprzedniej wersji ustaleń dla terenu niesklasyfikowanego – usługi sportu i rekreacji związane z wędkarstwem (N), wszystkie ograniczenia w możliwościach zagospodarowania nowo oznaczonego terenu usług sportu i rekreacji (US). W ramach tego terenu jego powiększenie od strony północnej odbyło się, tak jak to już opisano wcześniej, kosztem części terenu górnictwa i wydobywania (G) i ma powierzchnię około 2,24 ha. W zamian za to zrezygnowano z wyznaczenia terenu usług sportu i rekreacji (US) na dawnym terenie niesklasyfikowanym – usługi sportu i rekreacji związane z wędkarstwem (N), w jego południowo zachodniej części na powierzchni około 4,37 ha wyznaczając tam teren zieleni naturalnej (ZN). Łącznie więc powierzchnia terenu usług sportu i rekreacji (US) zmniejszyła się o około 2,13 ha. Podobnie jak w przypadku omawianego wcześniej terenu PP-PS-U, na części terenu usług sportu i rekreacji (US) wyznaczonej w zamian za teren górnictwa i wydobywania (G), nie znajdują się miejsca występowania ptaków chronionych. Najbliższe takie miejsce, związane z występowaniem gąsiorka, znajduje się w zrekultywowanej części dawnego złoża „Zator – Podolsze Nowe”. Nowo wyznaczana część terenu usług sportu i rekreacji (US) znajduje się w granicach obszaru Natura 2000 „Dolina Dolnej Skawy” (PLB 120005) oraz w przeważającej części w granicach strefy ochrony ślepowrona, którego stanowisko zlokalizowane jest w odległości około 500 m w kierunku południowym. W związku z tym nie należy spodziewać się, że poszerzenie terenu usług sportu i rekreacji (US) w tym miejscu, będzie miało negatywny wpływ na te gatunki oraz na cele i przedmiot ochrony tego obszaru Natura 2000.

W terenie oznaczonym na rysunku prognozy symbolem UT-UK-RA, teren usług turystyki lub kultury i rozrywki lub akwakultury i obsługi rybactwa, planowana jest w przyszłości lokalizacja „Muzeum Karpia – Centrum Promocji Stawów Zatorskich” co jest zgodne, co do funkcji tego przedsięwzięcia, z nazwą podaną w Strategii Rozwoju Gminy Zator. W terenie tym przewiduje się możliwość lokalizacji wieży widokowej o wysokości do 25 m oraz możliwość lokalizacji budynków usługowych o wysokości do 17 m. Proponowana w ustaleniach projektu zmiany planu wieża widokowa ma stanowić jeden z elementów planowanej lokalizacji „Muzeum Karpia – centrum promocji Stawów Zatorskich”. Z analizy rodzaju i wysokości roślinności wokół terenu UT-UK-RA wynika, że w bardzo dużej ilości znajdują się tam drzewa o wysokości przekraczającej 20 m, a nawet zbliżającej się do wysokości około 22-23 metrów. Także ich lokalizacja, w pewnym oddaleniu od terenu UT-UK-RA, może mieć istotny wpływ na walory widokowe postrzegane z proponowanej w ustaleniach projektu zmiany planu wieży widokowej. W tej sytuacji lokalizacja wieży widokowej o niższej wysokości, nie spełniałaby założonego dla niej celu, a więc możliwości obserwacji otaczających ją stawów rybnych i ptaków oraz dalszej okolicy. W związku z tym, mając również na uwadze cele realizacji przedsięwzięcia w terenie UT-UK-RA, którymi są między innymi edukacja ekologiczna i przyrodnicza, zdecydowano się w tym terenie na lokalizację wieży widokowej o tej wysokości. W przypadku możliwości lokalizacji budynków usługowych o wysokości do 17 m wzięto pod uwagę ustalenia obecnie obowiązującego Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Zator. W ustaleniach tych przewidziano, dla terenu oznaczonego na rysunku studium symbolem UT (teren UT-UK-RA na rysunku prognozy), wysokość zabudowy do 21 m. W omawianym przypadku, proponowana możliwość lokalizacji budynków usługowych o wysokości do 17 m, jest o 4 metry niższa niż maksymalna wysokość zabudowy wynikająca z ustaleń obowiązującego studium. Ponadto, w przypadku zapisu tekstowego projektu zmiany planu, umożliwiającego w terenie UT-UK-RA realizację dachów budynków usługowych o dowolnej konstrukcji, kształcie i pokryciu, wprowadzono dodatkowo zapis dotyczący zakazu stosowania dachów szklanych lub dachów z innych materiałów mogących stwarzać zagrożenie dla ptaków. Wprowadzono również zapis w ustaleniach tekstowych projektu zmiany planu dotyczący nakazu stosowania rozwiązań eliminujących zagrożenie dla ptaków w przypadku konstrukcji ścian budynków usługowych, gospodarczych i garaży. Sprawia to, że projektowane zapisy w terenie UT-UK-RA nie będą miały znaczącego negatywnego wpływu na cele i przedmiot ochrony obszaru Natura 2000 „Dolina Dolnej Skawy” (PLB 120005).

W omawianym projekcie zmiany planu nie przewiduje się zmiany dotychczasowych funkcji stawów zlokalizowanych w zachodniej części obszaru zmiany planu, położonych w granicach obszaru Natura 2000 „Dolina Dolnej Skawy” (PLB 120005). Umożliwiono nato-

miast eksploatację kruszywa naturalnego z udokumentowanego złoża położonego w dawnych zakolach rzeki Skawy, położonego obecnie na jej prawym (wschodnim) brzegu. Złoża te znajdują się w sąsiedztwie obecnie eksploatowanych złóż kruszywa położonych w sąsiednich miejscowościach Palczowice i Smolice w gminie Zator oraz w sąsiedniej gminie Babice. Koncentracja eksploatacji kruszywa jest korzystna dla ochrony obszaru Natura 2000 „Dolina Dolnej Skawy” (PLB 120005), gdyż ogranicza zasięg uciążliwości powodowanych przez transport urobku. Zarazem powstające nowe zbiorniki poźwirowe stanowiąc będą nowe potencjalne siedliska ptactwa wodnego.

W związku z powyższym nie ma podstaw do przewidywania znaczącego negatywnego oddziaływania realizacji omawianego projektu zmiany planu na cele i przedmiot ochrony obszaru Natura 2000 „Dolina Dolnej Skawy” (PLB 120005) oraz na jego spójność i integralność.

16. Przewidywane oddziaływania wynikające z realizacji zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego na pozostałe obszary i obiekty podlegające ochronie na podstawie ustawy o ochronie przyrody

Na obszarze miejscowości Podolsze nie ma innych obszarów lub obiektów chronionych na podstawie ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 roku o ochronie przyrody (Dz. U. z 2022 roku, poz. 916 z późn. zm.) niż obszar Natura 2000 „Dolina Dolnej Skawy” (PLB 120005).

17. Rozwiązania eliminujące, ograniczające lub kompensujące negatywne oddziaływania na środowisko

W omawianym projekcie zmiany planu zawarto szereg rozwiązań eliminujących i ograniczających negatywne oddziaływania na środowisko.

W zakresie ochrony bioróżnorodności są to:

- zachowanie integralności i spójności obszaru Natura 2000 „Dolina Dolnej Skawy” (PLB 120005);
- utrzymanie istniejących zadrzewień nadwodnych i lasów;
- utrzymanie zróżnicowania siedliskowego terenów rolnych;
- zachowanie korytarzy ekologicznych dolin Wisły i Skawy;

- zachowanie w stanie niezainwestowanym, w miarę możliwości stworzonych przez istniejącą zabudowę i wcześniejsze przesądzenia planistyczne, otoczenia małych cieków wodnych pełniących funkcję drugorzędnych korytarzy ekologicznych;
- ustalenie wymogu znacznego udziału powierzchni biologicznie czynnych w terenach przeznaczonych do zainwestowania.

W zakresie ochrony dóbr kultury i krajobrazu:

- ochrona obiektów podlegających ochronie konserwatorskiej;
- ograniczenie gabarytów zabudowy mieszkaniowej i usługowej.

W zakresie pozostałych elementów środowiska:

- przyjęcie zasad rozbudowy systemu odprowadzania i oczyszczania ścieków uwzględniających różnicowanie struktury zabudowy w gminie.

Do działań kompensujących oddziaływanie na środowisko można zaliczyć:

- wprowadzenie możliwości tworzenia zalesień na obszarach słabych gleb i odłogowanych gruntów przy zachowaniu różnicowania siedliskowego terenów rolnych.

18. Propozycje rozwiązań alternatywnych do zawartych w projekcie zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego

Ustalenia omawianego projektu zmiany planu uwzględniają uwarunkowania przyrodnicze i kulturowe rozwoju gminy jak również wcześniejsze przesądzenia planistyczne oraz aktualne tendencje w zmianach sposobu użytkowania terenu. Dotyczy to głównie:

- zachowania walorów przyrodniczych obszaru Natura 2000 „Dolina Dolnej Skawy” (PLB 120005);
- utrzymanie korytarzy ekologicznych w dolinach Wisły i Skawy;
- stworzenie nowych możliwości realizacji zabudowy mieszkaniowej oraz zabudowy służącej działalności gospodarczej.

Projekt zmiany planu zawiera również ustalenia dotyczące wyposażenia gminy w zakresie usług publicznych, infrastruktury technicznej i komunikacyjnej.

Zalecenia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 „Dolina Dolnej Skawy” (PLB 120005) dotyczące rezygnacji z przeznaczenia terenu 8USz1 na „tereny sportu i rekreacji oraz polderów usytuowanych na terenach 8PE1 i 8PE2 w Smolicach na cele rekreacyjno-wypoczynkowe wraz z wprowadzeniem zagospodarowania wskazanego terenu zgodnie z zapisami Studium (WT1 – obszary poeksploatacyjnych zbiorników wodnych, ZW1 – obszary zieleni nieurządzonej), nie dotyczą obszaru zmiany planu.

Biorąc powyższe przesłanki pod uwagę, na etapie niniejszej prognozy odstąpiono od formułowania propozycji rozwiązań alternatywnych w stosunku do projektu zmiany planu.

19. Wnioski złożone do prognozy oddziaływania na środowisko

Zgodnie z aktualnie obowiązującą procedurą planistyczną po ogłoszeniu o przystąpieniu do sporządzenia zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego gminy Zator dla obszaru sołectwa Podolsze wraz ze strategiczną prognozą oddziaływania na środowisko umożliwiony jest udział społeczeństwa przy opracowywaniu wymienionych wyżej dokumentów poprzez między innymi składanie wniosków do prognozy oddziaływania na środowisko.

W okresie określonym w obwieszczeniu do prognozy oddziaływania na środowisko nie złożono żadnego wniosku.

20. Streszczenie

W gminie Zator opracowano projekt zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego gminy Zator dla obszaru sołectwa Podolsze. Dla tego projektu opracowano prognozę oddziaływania na środowisko zgodnie z ustawą z dnia 3 października 2008 roku o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko, (Dz. U. z 2024 r., poz. 1112 z późn. zm.).

Z prognozy wynika, że realizacja projektu zmiany planu będzie mieć następujące nieuchronne negatywne oddziaływania na środowisko:

- zajęcie na cele zainwestowania gruntów rolnych o łącznej powierzchni około 37,7 ha;
- wzrost zużycia wody i wzrost ilości powstających ścieków i odpadów komunalnych w związku z powstawaniem nowej zabudowy mieszkaniowej i zabudowy służącej działalności gospodarczej.

Ograniczanie negatywnego oddziaływania na środowisko w wyniku realizacji projektu zmiany planu polegać będzie na:

- rozbudowie, zgodnie z przyjętymi w projekcie zmiany planu zasadami, sieci kanalizacyjnej odprowadzającej ścieki z terenów zabudowy do oczyszczalni;
- rozbudowie zgodnie z przyjętymi w projekcie zmiany planu zasadami, systemu gospodarki odpadami;

- stosowaniu rozwiązań minimalizujących straty oraz zabezpieczających przed skażeniem środowiska w razie wystąpienia powodzi, w przypadku realizacji zabudowy w granicach obszarów, na których prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest niskie i wynosi 0,2 %, obejmujących tereny położone poza wałami przeciwpowodziowymi rzek Wisły i Skawy, zlokalizowanych w północnej, zachodniej i centralnej części obszaru objętego zmianą planu oraz w granicach obszarów narażonych na zalanie w przypadku zniszczenia lub uszkodzenia wału przeciwpowodziowego (wyznaczonych dla przepływu o prawdopodobieństwie wystąpienia 1 %), według scenariusza całkowitego zniszczenia wału przeciwpowodziowego;
- zachowaniu znacznego udziału powierzchni biologicznie czynnej w obszarach zabudowy;
- przyjęciu zasad kształtowania nowej zabudowy nawiązujących do miejscowej tradycji.

Pozytywne oddziaływania na środowisko wynikające z ustaleń zmiany planu to:

- zapewnienie ochrony obszaru Natura 2000 „Dolina Dolnej Skawy” (PLB 120005);
- możliwości tworzenia nowych zalesień, z zachowaniem różnorodności terenów rolnych, w których nie dopuszcza się zalesień;
- ochrona zabytków i stanowisk archeologicznych.

OŚWIADCZENIE

o spełnieniu wymagań, o których mowa w art. 74a ust. 2 ustawy z dnia 3 października 2008 roku o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2024 r., poz. 1112 z późn. zm.)

Oświadczam, że będąc kierującym zespołem autorów opracowujących Prognozę oddziaływania na środowisko do dokumentu: projekt zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego gminy Zator dla obszaru sołectwa Podolsze, w zakresie objętym uchwałą Rady Miejskiej w Zatorze Nr XLIII/279/22 z dnia 1 marca 2022 roku w sprawie przystąpienia do sporządzenia zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego gminy Zator dla obszaru sołectwa Podolsze, spełniam wymagania dla autorów prognoz, o których mowa w art. 74a, ust. 2 wymienionej wyżej ustawy.

Jestem świadomy odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia.

mgr Janusz Komenda

....